

Η 29η Μαΐου, 1992, σημαίνει την εκατονταετηρίδα από το θάνατο του Μπαχάλλα. Το όραμά Του για την ανθρωπότητα σαν ένα λαό και για τη γη σαν μια πατρίδα, που παραμερίστηκε από τους ηγέτες του κόσμου στους οποίους είχε αρχικά εξαγγελθεί πάνω από εκατό χρόνια πριν, αποτελεί σήμερα την εστία της ανθρώπινης ελπίδας. Η κατάρρευση της ηθικής και κοινωνικής τάξης, την οποία ο Μπαχάλλα προέβλεψε με μία σαφήνεια που προκαλεί δέος, προχωρεί επίσης αναπόφευκτα.

Η περίσταση αποτέλεσε μια παρότρυνση για τη δημοσίευση αυτής της σύντομης εισαγωγής στη ζωή και το έργο του Μπαχάλλα. Η σύνταξή της, που έγινε μετά από παράκληση του Παγκοσμίου Οίκου Δικαιοσύνης, του θεματοφύλακα του παγκόσμιου εγχειρήματος που τα γεγονότα του προηγούμενου αιώνα έθεσαν σε κίνηση, προσφέρει μια προοπτική στο αίσθημα της βεβαιότητας με το οποίο οι Μπαχά'ι σε όλο τον κόσμο οραματίζονται το μέλλον του πλανήτη μας και του ανθρώπινου γένους.

Περιεχόμενα

Μπαχάολλα	1
Γέννηση μας Νέας Αποκάλυψης	3
Εξορία	8
Η Δήλωση στον Κήπο του Ριζβάν	15
Η Αμετάβλητη Πίστη του Θεού	19
Η Φανέρωση του Θεού	25
Ένας συνεχώς εξελισσόμενος πολιτισμός	29
Η Ημέρα του Θεού	33
Ανακοίνωση στους Βασιλείς	38
Άφιξη στους Αγίους Τόπους	44
Η θρησκεία ως Φως και σκοτάδι	49
Παγκόσμια Ειρήνη	52
Όχι με τη Δική Μου Θέληση	55
Η Συνθήκη του Θεού με την Ανθρωπότητα	57
Σημειώσεις	61
Γλωσσάριο	69

Μπαχάολλα

Καθώς πλησιάζει η νέα χιλιετηρίδα, η κρίσιμη ανάγκη του ανθρώπινου γένους είναι ν'αποκτήσει ένα ενοποιητικό όραμα της φύσης του ανθρώπου και της κοινωνίας. Τον περασμένο αιώνα η ανταπόκριση της ανθρωπότητας σ'αυτή την παρόρμηση είχε παρακινήσει μια ακολουθία ιδεολογικών αναταραχών που συγκλόνισαν τον κόσμο μας και που φαίνονται να έχουν τώρα εξαντληθεί. Το πάθος που έχει προσδοθεί σ'αυτό τον αγώνα, παρά τα αποκαρδιωτικά του αποτελέσματα, μαρτυρεί το βάθος της ανάγκης. Διότι, χωρίς μια κοινή πεποίθηση για την πορεία και την κατεύθυνση της ανθρώπινης ιστορίας, είναι αδιανόητο να τεθούν τα θεμέλια για μια παγκόσμια κοινωνία στην οποία μπορεί να αφοσιωθεί η μάζα της ανθρωπότητας.

Ένα τέτοιο όραμα εκτυλίσσεται στις Γραφές του Μπαχάολλα, την προφητική μορφή του δεκάτου ενάτου αιώνα της οποίας η αυξανόμενη επιρροή αποτελεί την πιο αξιοσημείωτη εξέλιξη της σύγχρονης θρησκευτικής ιστορίας. Γεννημένος στην Περσία, στις 12 Νοεμβρίου 1817, ο Μπαχάολλα¹ ξεκίνησε στην ηλικία των 27 ετών ένα έργο που έχει βαθμιαία κατακτήσει τα οράματα και την αφοσίωση μερικών εκατομμυρίων ανθρώπων σχεδόν από κάθε φυλή, πολιτιστικό επίπεδο, τάξη και έθνος πάνω στη γη. Είναι ένα φαινόμενο το οποίο δεν αντλεί τα σημεία αναφοράς του από το σημερινό κόσμο, αλλά συνδέεται περισσότερο με τις κλιμακωτές αλλαγές της κατεύθυνσης στο συλλογικό παρελθόν του ανθρώπινου γένους. Διότι ο Μπαχάολλα ισχυρίστηκε ότι δεν ήταν παρά ο Απεσταλμένος του Θεού στην εποχή της ανθρώπινης ωριμότητας, ο Φορέας της Θεϊκής Αποκάλυψης που εκπληρώνει τις υποσχέσεις που δόθηκαν σε προηγούμενες θρησκείες και που θα παρέχει τα πνευματικά νεύρα και τους τένοντες για την ενοποίηση των λαών του κόσμου.

Αν όχι τίποτε άλλο, οι επιδράσεις που ήδη είχαν η ζωή του Μπαχάολλα και οι γραφές Του θα'πρεπε να εμπνεύσουν τη σοβαρή προσοχή του καθένα που πιστεύει ότι η ανθρώπινη φύση είναι κατά βάση πνευματική και ότι η μελλοντική οργάνωση του πλανήτη μας πρέπει να διαποτιστεί μ'αυτή τη θεώρηση των πραγμάτων. Η τεκμηρίωση τίθεται ανοιχτή προς γενική έρευνα. Για πρώτη φορά στην ιστορία, η ανθρωπότητα έχει στη διάθεσή της μια λεπτομερή και επαληθεύσιμη καταγραφή της γέννησης ενός ανεξάρτητου θρησκευτικού συστήματος και της ζωής του Ιδρυτή του. Εξίσου προσιτή είναι και η καταγραφή της ανταπόκρισης που η νέα πίστη έχει προκαλέσει, μέσα από την ανάδυση μιας παγκόσμιας κοινότητας που μπορεί ήδη δίκαια να ισχυριστεί ότι αναπαριστά ένα μικρόκοσμο του ανθρώπινου γένους.²

Κατά τη διάρκεια των πρώτων δεκαετιών αυτού του αιώνα, αυτή η ανάπτυξη ήταν σχετικά σκοτεινή. Οι γραφές του Μπαχάολλα απαγορεύουν τον προσηλυτισμό μέσω του οποίου έχουν διαδοθεί ευρέως πολλά θρησκευτικά μηνύματα. Επιπλέον, η προτεραιότητα που έδωσε η Μπαχά'ι κοινότητα στην εγκατάσταση ομάδων σε τοπικό επίπεδο σ'ολόκληρο τον πλανήτη, αντιστρατεύτηκε στην πρώιμη εμφάνιση μεγάλων συγκεντρώσεων οπαδών σε οποιαδήποτε χώρα ή στην κινητοποίηση πηγών απαραίτητων για μεγάλης κλίμακας προγράμματα δημόσιας πληροφόρησης. Ο Arnold Toynbee, γοητευμένος από φαινόμενα που θα μπορούσαν να σημαίνουν την ανάδυση μιας νέας παγκόσμιας θρησκείας, παρατήρησε στα 1950 ότι η Μπαχά'ι Πίστη ήταν τότε τόσο γνωστή στο μέσο μορφωμένο άνθρωπο της Δύσης όσο ήταν ο Χριστιανισμός στην ανάλογη πνευματική τάξη στη Ρωμαϊκή αυτοκρατορία κατά τη διάρκεια του δεύτερου αιώνα μ.Χ.³

Στα πιο πρόσφατα χρόνια, καθώς ο αριθμός των Μπαχά'ι κοινοτήτων έχει αυξηθεί γρήγορα σε πολλές χώρες, η κατάσταση έχει αλλάξει ραγδαία. Δεν υπάρχει τώρα σχεδόν καμιά περιοχή στον κόσμο όπου να μην έχει ριζώσει το πρότυπο

ζωής που δίδαξε ο Μπαχάολλα. Ο σεβασμός που αρχίζουν να κερδίζουν τα κοινωνικοοικονομικά αναπτυξιακά προγράμματα της κοινότητας σε κυβερνητικούς και ακαδημαϊκούς κύκλους καθώς και στα πλαίσια διεθνών οργανισμών όπως τα Ηνωμένα Έθνη, ενισχύουν περαιτέρω το επιχείρημα για μια αδέσμευτη και σοβαρή εξέταση της κινητήριας δύναμης που βρίσκεται πίσω από μια διαδικασία κοινωνικού μετασχηματισμού που είναι, σε κρίσιμα σημεία, μοναδική στον κόσμο μας.

Καμία αμφιβολία δεν περιβάλλει τη φύση της δημιουργικής δύναμης. Οι γραφές του Μπαχάολλα καλύπτουν ένα τεράστιο φάσμα θεμάτων από κοινωνικά όπως η άρση των φυλετικών διακρίσεων, η ισότητα των φύλων, και ο αφοπλισμός, καθώς και ζητήματα που επηρεάζουν την ενδόμυχη ζωή της ανθρώπινης ψυχής. Τα πρωτότυπα κείμενα, πολλά από τα οποία είναι γραμμένα με το χέρι Του, ενώ τα άλλα είναι υπαγορευμένα και επικυρωμένα από το συγγραφέα τους, έχουν διαφυλαχτεί με σχολαστικότητα. Για μερικές δεκαετίες, ένα συστηματικό πρόγραμμα μεταφράσεων κι εκδόσεων έχουν καταστήσει προσιτές συλλογές από τις γραφές του Μπαχάολλα σ'όλο τον κόσμο, σε περισσότερες από οκτακόσιες γλώσσες.

Γέννηση μιας Νέας Αποκάλυψης

Η αποστολή του Μπαχάολλα άρχισε μέσα σε μια υπόγεια φυλακή στην Τεχεράνη τον Αύγουστο του 1852. Γεννημένος σε μια οικογένεια ευγενών που μπορούσε ν'αναζητήσει την καταγωγή της στις δυναστείες του αυτοκρατορικού παρελθόντος της Περσίας, απαρνήθηκε την υπουργική καριέρα που ήταν ανοιχτή γι'Αυτόν στην κυβέρνηση και διάλεξε αντί αυτής ν'αφιερώσει τις ενέργειές Του σ'ένα φάσμα φιλανθρωπικών που, στις αρχές του 1840, Του προσέδωσαν την ευρέως διαδεδομένη φήμη του "Πατέρα των Φτωχών". Αυτή η προνομούχα ύπαρξη έσβησε γρήγορα μετά το 1844, όταν ο Μπαχάολλα έγινε ένας από τους κύριους υπερασπιστές ενός

κινήματος που επρόκειτο ν'αλλάξει την πορεία της ιστορίας της χώρας.

Η αρχή του δεκάτου ενάτου αιώνα ήταν μια περίοδος μεσσιανικών προσδοκιών σε πολλές χώρες. Βαθιά αναστατωμένοι από τις συνέπειες της επιστημονικής έρευνας και της βιομηχανοποίησης, ειλικρινείς πιστοί προερχόμενοι από πολλές θρησκείες στράφηκαν προς τα ιερά κείμενα της πίστης τους για να κατανοήσουν τις επιταχυνόμενες διαδικασίες της αλλαγής. Στην Ευρώπη και στην Αμερική ομάδες όπως οι Templers και οι Millerites πίστευαν ότι είχαν βρει στις χριστιανικές γραφές αποδείξεις που ενίσχυαν την πεποίθησή τους ότι η ιστορία είχε λήξει και η επιστροφή του Χριστού πλησίαζε. Μία εμφανώς παρόμοια αναταραχή ξέσπασε στη Μέση Ανατολή γύρω από την πεποίθηση ότι αναμενόταν η εκπλήρωση διαφόρων προφητειών στο Κοράνι και στις Ισλαμικές Παραδόσεις.

Αναμφισβήτητα το πιο δραματικό από όλα αυτά τα κινήματα της χιλιετηρίδας ήταν εκείνο της Περσίας που είχε σαν εστία του το άτομο και τις διδασκαλίες ενός νεαρού εμπόρου από την πόλη Σιράζ, γνωστού στην ιστορία ως Μπαμπ.⁴ Για εννιά χρόνια, από το 1844 μέχρι το 1853, Πέρσες όλων των κοινωνικών τάξεων είχαν καταληφθεί από μια θύελλα ελπίδας κι ενθουσιασμού που είχε προκαλέσει η ανακοίνωση του Μπαμπ ότι πλησίαζε η Ημέρα του Θεού και ότι ήταν ο Ίδιος Εκείνος που είχαν υποσχεθεί οι ισλαμικές γραφές. Η ανθρωπότητα, έλεγε, στεκόταν στο κατώφλι μιας εποχής που θα μαρτυρούσε την αναμόρφωση όλων των απόψεων της ζωής. Νέα πεδία μάθησης, ασύλληπτα μέχρι τότε, θα επέτρεπαν ακόμα και στα παιδιά της νέας εποχής να ξεπεράσουν τους πιο ευφυεμαθείς λογίους του δεκάτου ενάτου αιώνα. Το ανθρωπινό γένος είχε κληθεί από το Θεό ν'αποδεχτεί αυτές τις αλλαγές επιχειρώντας μια μεταμόρφωση της ηθικής και πνευματικής του ζωής. Η δική Του αποστολή ήταν να προετοιμάσει την ανθρωπότητα για το γεγονός που βρισκόταν στην καρδιά

αυτών των εξελίξεων, τον ερχομό εκείνου του παγκόσμιου Απεσταλμένου του Θεού, "Εκείνου που θα φανέρωνε ο Θεός", που αναμενόταν από τους οπαδούς όλων των θρησκειών.⁵

Ο ισχυρισμός αυτός είχε προκαλέσει τη βίαιη εχθρότητα του μουσουλμανικού κλήρου, ο οποίος διδασκε ότι η πορεία της Θείας Αποκάλυψης είχε λήξει με το Μωάμεθ και ότι οποιοσδήποτε ισχυρισμός για το αντίθετο σήμαινε αποστασία, με τιμωρία το θάνατο. Η δημόσια επίκριση του Μπαμπ απ'αυτούς είχε σύντομα εξασφαλίσει την υποστήριξη των περσικών αρχών. Χιλιάδες οπαδοί της νέας πίστης είχαν αφανιστεί σε μια τρομακτική σειρά σφαγών σ'όλη τη χώρα ενώ ο Μπαμπ είχε εκτελεστεί δημόσια στις 9 Ιουλίου, 1850.⁶ Σε μια εποχή αυξανόμενης Δυτικής ανάμειξης στην Ανατολή, αυτά τα γεγονότα είχαν προκαλέσει ενδιαφέρον και συμπόνοια σε Ευρωπαϊκούς κύκλους με επιρροή. Η λεπτότητα της ζωής και των διδασκαλιών του Μπαμπ, ο ηρωισμός των οπαδών Του και η ελπίδα μιας θεμελιώδους μεταρρύθμισης που είχε ανάψει σε μια σκοτεινή χώρα είχε ασκήσει μια ισχυρή έλξη σε προσωπικότητες όπως εκείνη του Ernest Renan και του Leo Tolstoy, καθώς και της Sarah Bernhardt και του Comte de Gobineau.⁷

Εξαιτίας της εξέχουσας θέσης Του στην υπεράσπιση της υπόθεσης του Μπαμπ, ο Μπαχάολλα συνελήφθη και μεταφέρθηκε, με αλυσίδες στα πόδια, στην Τεχεράνη. Προστατευμένος μέχρι ενός σημείου από μια εντυπωσιακή προσωπική φήμη και την κοινωνική θέση της οικογένειάς Του, καθώς και από διαμαρτυρίες των Δυτικών πρεσβειών που είχαν προκαλέσει οι διωγμοί των Μπαμπί, δεν καταδικάστηκε σε θάνατο, παρά την πίεση που ασκούσαν ισχυρές μορφές της βασιλικής αυλής. Φυλακίστηκε, όμως, στο περιβόητο Σιαχ-Τσάλ, το "Μαύρο Λάκκο", ένα βαθύ, κατακλυσμένο από παρασιτικά ζώα μπουντρούμι που είχε δημιουργηθεί σε μια από τις εγκαταλειμμένες δεξαμενές της πόλης. Χωρίς να εκδοθούν κατηγορίες, Αυτός και άλλοι τριάντα σύντροφοί Του

κρατούνταν, χωρίς δικαίωμα έφεσης, έγκλειστοι στο σκοτεινό και βρώμικο λάκκο, περιτριγυρισμένοι από αμετανόητους εγκληματίες, πολλοί από τους οποίους αντιμετώπιζαν τη θανατική ποινή. Γύρω από το λαιμό του Μπαχάλλα Τον έσφιγγε μια βαριά αλυσίδα, τόσο ξακουστή στους κύκλους των κατάδικων που της είχαν δώσει ένα δικό της όνομα. Επειδή Εκείνος δεν πέθανε γρήγορα, όπως αναμενόταν, έγινε μια απόπειρα δηλητηρίασής Του. Τα σημάδια από την αλυσίδα επρόκειτο να παραμείνουν στο σώμα Του για όλη την υπόλοιπη ζωή Του.

Στο κέντρο των γραφών του Μπαχάλλα βρίσκεται η εξήγηση των μεγαλύτερων ζητημάτων που έχουν απασχολήσει τους θρησκευτικούς στοχαστές όλων των εποχών: Ο Θεός, ο ρόλος της Αποκάλυψης στην ιστορία, η σχέση που υπάρχει μεταξύ των θρησκευτικών συστημάτων του κόσμου, η έννοια της πίστης, και η βάση της ηθικής εξουσίας στην οργάνωση της ανθρώπινης κοινωνίας. Μερικά αποσπάσματα αυτών των κειμένων μιλούν σε προσωπικό επίπεδο για τη δική Του πνευματική εμπειρία, για την ανταπόκρισή Του στο Θείο κάλεσμα και για το διάλογο με το "Πνεύμα του Θεού" που βρισκόταν στην καρδιά της αποστολής Του. Η ιστορία των θρησκειών δεν έχει ποτέ μέχρι τώρα προσφέρει στον ερευνητή την ευκαιρία μιας τόσο άμεσης επαφής με το φαινόμενο της Θείας Αποκάλυψης.

Προς το τέλος της ζωής Του, οι γραφές του Μπαχάλλα σχετικά με τις πρώτες εμπειρίες Του περιελάμβαναν και μια σύντομη περιγραφή της κατάστασης στο Σιαχ-Τσάλ.

Είχαμε σταλεί για τέσσερις μήνες σ'ένα ασύγκριτα απεχθές μέρος.... Το μουντρούμι ήταν τυλιγμένο σε πικνό σκοτάδι και οι άλλοι φυλακισμένοι αριθμούσαν σχεδόν τις εκατόν πενήντα ψυχές: κλέφτες, δολοφόνοι και ληστές. Παρά το συνωστισμό, δεν είχε άλλη έξοδο εκτός από το διάδρομο μέσα από τον οποίο μπαίναμε.

*Καμιά πένα δεν μπορεί ν'αναπαραστήσει εκείνο το μέρος, ούτε και καμιά γλώσσα να περιγράψει τη δυσσομία του. Οι περισσότεροι απ'αυτούς τους άντρες δεν είχαν ούτε ρούχα ούτε στρώμα για να ξαπλώσουν. Μόνο ο Θεός γνωρίζει τι Μας συνέβαινε σ'εκείνο το τόσο δύσσομο και θλιβερό μέρος!*⁸

Κάθε μέρα οι φύλακες κατέβαιναν τις τρεις απότομες σειρές των σκαλοπατιών του λάκκου, άρπαζαν έναν ή περισσότερους από τους φυλακισμένους και τους τραβούσαν έξω για εκτέλεση. Στους δρόμους της Τεχεράνης, Δυτικοί παρατηρητές έμεναν συγκλονισμένοι βλέποντας σκηνές με Μπαμπά θύματα ν'ανατινάζονται στο στόμιο του κανονιού, να βασανίζονται μέχρι θανάτου με τσεκούρια και ξίφη και να οδηγούνται στο θάνατο με αναμμένα κεριά βαλμένα σ'ανοιχτές πληγές στα σώματά τους.⁹ Κάτω από τέτοιες συνθήκες και αντιμετωπίζοντας την προοπτική του επικείμενου θανάτου Του, ο Μπαχάολλα δέχτηκε την πρώτη νύξη της αποστολής Του:

*Ένα βράδυ, σ'ένα όνειρο, ακούστηκαν αυτά τα λόγια σε κάθε σημείο: "Αληθινά θα Σε καταστήσουμε νικηφόρο Εσένα τον Ίδιο αλλά και την Πένα Σου. Μη θλίβεσαι για τα όσα Σου έχουν συμβεί, ούτε να φοβάσαι, διότι είσαι ασφαλής. Σύντομα ο Θεός θα αποκαλύψει τους θησανρούς της γης -ανθρώπους που θα Σε βοηθήσουν μέσω του Εαυτού Σου αλλά και τον ονόματός Σου, με το οποίο ο Θεός έχει αναζωογονήσει τις καρδιές αυτών που Τον έχουν αναγνωρίσει."*¹⁰

Η εμπειρία της Θείας Αποκάλυψης, αναφερόμενη ακροθιγώς μόνο από δεύτερο χέρι στις διασωζόμενες καταγραφές των βίων του Βούδα, Μωυσή, Ιησού Χριστού και Μωάμεθ, περιγράφεται παραστατικά με τα ίδια τα λόγια του Μπαχάολλα:

Κατά τη διάρκεια των ημερών που βρισκόμουν στη φυλακή της Τεχεράνης, παρόλο που το ενοχλητικό βάρος των αλυσίδων και ο γεμάτος δυσσομία αέρας δε Μου επέτρεπαν παρά μόνο λίγο ύπνο, εντούτοις σ'εκείνες τις σπάνιες στιγμές ύπνου ένωθα πως κάτι χυνόταν από την κορυφή της κεφαλής Μου πάνω στο στήθος Μου, σαν ένα δυνατό χείμαρρο που χυνόταν ορμητικά πάνω στη γη από την κορυφή ενός ψηλού βουνού. Κάθε μέλος του σώματός Μου, σαν αποτέλεσμα, έπαιρνε φωτιά. Σε τέτοιες στιγμές η γλώσσα Μου απάγγελλε αυτό που κανένας άνθρωπος δε θα άντεχε ν'ακούσει.¹¹

Εξορία

Τελικά, αν και χωρίς δίκη ή προσφυγή σ'ένδικο μέσο, ο Μπαχάλλα αφέθηκε ελεύθερος από τη φυλακή κι εξορίστηκε αμέσως από την πατρίδα Του, ενώ Του κατασχέθηκαν αυθαίρετα η περιουσία και τα υπάρχοντα. Ο Ρώσος διπλωματικός εκπρόσωπος, ο οποίος Τον γνώριζε προσωπικά και ο οποίος είχε παρακολουθήσει τους διωγμούς των Μπαμπί με αυξανόμενη ανησυχία, Του πρόσφερε την προστασία του και καταφύγιο σε χώρες υπό τον έλεγχο της κυβέρνησής του. Στο κυρίαρχο πολιτικό κλίμα, η αποδοχή μιας τέτοιας βοήθειας σχεδόν αναμφισβήτητα θα παρερμηνευόταν από τους άλλους ως αποδοχή πολιτικής ανάμειξης.¹² Ίσως γι'αυτό το λόγο, ο Μπαχάλλα προτίμησε ν'αποδεχτεί την εξορία στο γειτονικό έδαφος του Ιράκ, που ήταν τότε υπό τη διοίκηση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Αυτή η απέλαση αποτέλεσε το ξεκίνημα σαράντα χρόνων εξορίας, φυλάκισης και πικρών διωγμών.

Στα χρόνια που ακολούθησαν την αναχώρησή Του από την Περσία, ο Μπαχάλλα έδωσε προτεραιότητα στις ανάγκες της Μπαμπί κοινότητας που ήταν συγκεντρωμένη στη Βαγδάτη,

ένα έργο το οποίο Του είχε ανατεθεί όντας ο μόνος ενεργός Μπαμπί αρχηγός που είχε επιζήσει μετά τις σφαγές. Ο θάνατος του Μπαμπ και η σχεδόν ταυτόχρονη απώλεια των περισσότερων διδασκάλων και καθοδηγητών της νεαρής Πίστης είχε αφήσει το σώμα των πιστών διασκορπισμένο και με πεσμένο το ηθικό. Όταν οι προσπάθειές Του ν'ανασυγκροτήσει όσους είχαν καταφύγει στο Ιράκ προκάλεσε φθόνο και διχόνοια,¹³ ακολούθησε το μονοπάτι που είχαν πάρει όλοι οι Απεσταλμένοι του Θεού που πέρασαν πριν απ'Αυτόν, και αποσύρθηκε στην έρημο, επιλέγοντας για το σκοπό αυτό την ορεινή περιοχή του Κουρδιστάν. Κατά την αποχώρησή Του, όπως είπε αργότερα, *"δεν προβλεπόταν καμιά επιστροφή"*. Ο λόγος ήταν *"ν'αποφύγουμε να γίνουμε αντικείμενο έριδος μεταξύ των πιστών, μια πηγή αναστάτωσης στους συντρόφους Μας."* Παρόλο που τα δύο χρόνια που πέρασε στο Κουρδιστάν ήταν μια περίοδος έντονης στέρησης και σωματικής κακουχίας, ο Μπαχάολλα τα περιγράφει σαν μια εποχή έντονης ευτυχίας κατά την οποία συλλογιζόταν βαθιά το μήνυμα που Του είχε εμπιστευθεί ο Θεός: *"Μόνοι, επικοινωνούσαμε με το πνεύμα Μας, ξεχνώντας τον κόσμο και ότι βρίσκεται σ'αυτόν."*¹⁴

Μόνο με μεγάλο δισταγμό, θεωρώντας το ως υπευθυνότητά Του απέναντι στην υπόθεση του Μπαμπ, ενέδωσε τελικά στα επίμονα μηνύματα των όσων είχαν απομείνει από την απεγνωσμένη ομάδα των εξορίστων στη Βαγδάτη οι οποίοι είχαν ανακαλύψει τα ίχνη Του και Του είχαν κάνει έκκληση να επιστρέψει και ν'αναλάβει την αρχηγία της κοινότητάς τους.

Δύο από τους πιο σημαντικούς τόμους των γραφών του Μπαχάολλα χρονολογούνται σ'αυτή την πρώτη περίοδο της εξορίας, η οποία προηγείται της δήλωσης της αποστολής Του το 1863. Ο πρώτος απ'αυτούς είναι ένα μικρό βιβλίο το οποίο ονόμασε *"Τα Απόκρυφα Λόγια"*. Γραμμένο σε μορφή συλλογής ηθικών αποφθεγμάτων, ο τόμος αντιπροσωπεύει τον ηθικό πυρήνα του μηνύματος του Μπαχάολλα. Σε στίχους τους οποίους ο Μπαχάολλα περιγράφει ως απόσταγμα της

πνευματικής καθοδήγησης όλων των Αποκαλύψεων του παρελθόντος, η φωνή του Θεού μιλά κατευθείαν στην ανθρώπινη ψυχή:

Ω Υιέ του Πνεύματος!

Το πιο αγαπητό απ'όλα στα μάτια Μου είναι η Δικαιοσύνη. Μην απομακρύνεσαι απ'αυτήν εάν Με επιθυμείς και μην την παραμελείς, ώστε να μπορώ να σε εμπιστευόμαι. Με τη βοήθειά της θα δεις με τα ίδια σου τα μάτια και όχι μέσα από τα μάτια των άλλων και θα μάθεις από τη δική σου γνώση και όχι μέσα από τη γνώση του γείτονά σου. Σκέψου αυτό με την καρδιά σου, πώς αρμόζει να είσαι. Αληθινά, η δικαιοσύνη είναι το δώρο Μου σε σένα και το σύμβολο της φιλευσπλαχνίας Μου. Να την έχεις λουπόν σταθερά μπροστά στα μάτια σου.

Ω Υιέ της Ύπαρξης!

Αγάπα Με για να σε αγαπώ. Αν δεν Με αγαπάς, η αγάπη Μου δεν μπορεί να σε φτάσει με κανένα τρόπο. Γνώριζε το αυτό, ω υπηρέτη.

Ω Υιέ του Ανθρώπου!

Μη λυπάσαι εκτός αν είσαι μακριά από Μας. Μη χαιρέσαι εκτός αν προσεγγίσεις και επιστρέψεις σε Μας.

Ω Υιέ της Ύπαρξης!

Με τα χέρια της ισχύος σε έπλασα και με τα δάκτυλα της δύναμης σε δημιούργησα και μέσα σου τοποθέτησα την ουσία του φωτός Μου. Να είσαι ικανοποιημένος με αυτήν και μη ζητάς τίποτε άλλο, γιατί το έργο Μου είναι τέλειο και η εντολή δεσμευτική. Μην την αμφισβητείς ούτε να αμφιβάλλεις γι'αυτήν.¹⁵

Το δεύτερο από τα κυριότερα έργα που συνέθεσε ο Μπαχάολλα κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου είναι "Το Βιβλίο της Βεβαιότητας", μια συνοπτική ανάλυση της φύσης και του σκοπού της θρησκείας. Σε αποσπάσματα που αναφέρονται όχι μόνο στο Κοράνι, αλλά με ίση ευκολία και οξυδέρκεια στην Παλαιά και Καινή Διαθήκη, οι Απεσταλμένοι του Θεού παρουσιάζονται ως παράγοντες μιας μοναδικής, αδιάσπαστης πορείας, της αφύπνισης του ανθρώπινου γένους στις πνευματικές και ηθικές της δυνατότητες. Μια ανθρωπότητα που έχει ενηλικιωθεί μπορεί ν'ανταποκριθεί σε μια αμεσότητα διδασκαλίας πέραν των παραβολών και της αλληγορίας. Η πίστη δεν είναι ένα ζήτημα τυφλής πεποίθησης, αλλά συνειδητής γνώσης. Ούτε είναι πλέον απαραίτητη η καθοδήγηση της εκκλησιαστικής τάξης: το δώρο της λογικής παρέχει στο κάθε άτομο, σ'αυτή τη νέα εποχή της διαφώτισης και παιδείας, τη δυνατότητα ν'ανταποκριθεί στη Θεία καθοδήγηση. Η δοκιμή έγκειται στην ειλικρίνεια:

Κανένας άνθρωπος δε θα φτάσει στις ακτές του ωκεανού της πραγματικής κατανόησης εκτός κι αν είναι αποδεσμευμένος από όλα όσα υπάρχουν στον ουρανό και στη γη.... Η ουσία αυτών των λόγων είναι η εξής: Εκείνοι που βαδίζουν στο μονοπάτι της πίστης, εκείνοι που διψούν για το κρασί της βεβαιότητας πρέπει να εξαγνίσουν τον εαυτό τους από όλα τα γήινα - τ'αυτιά τους από ανώφελα λόγια, το μυαλό τους από μάταιες φαντασιώσεις, τις καρδιές τους από αγάπη για τα εγκόσμια, τα μάτια τους απ'αντά που χάνονται. Πρέπει να εναποθέσουν την εμπιστοσύνη τους στο Θεό, και, προσκολλημένοι γερά σ'Αυτόν, ν'ακολουθήσουν το δρόμο Του. Τότε θα γίνουν αντάξιοι της λαμπρής δόξας της θείας γνώσης και κατανόησης, ... αφού ο άνθρωπος δεν μπορεί ποτέ να ελπίσει να φτάσει τη γνώση του Πανένδοξου ... παρά μόνο όταν πάψει να θεωρεί τα λόγια και τις πράξεις

των θνητών ανθρώπων σαν κριτήριο για την αληθινή κατανόηση και αναγνώριση του Θεού και των Προφητών Του.

Συλλογιστείτε το παρελθόν. Πόσοι, υψηλής και χαμηλής στάθμης άνθρωποι, προσδοκούσαν, σ'όλες τις εποχές, την εμφάνιση των Απεσταλμένων του Θεού στα καθαγιασμένα πρόσωπα των εκλεκτών Του.... Και οποτεδήποτε άνοιγαν οι πύλες της χάριτος, και έριχναν βροχή τα σύννεφα της θείας γενναιοδωρίας πάνω στην ανθρωπότητα, και το φως του Αοράτου έλαμπε πάνω στον ορίζοντα της ουράνιας ισχύος, όλοι Τον απαρνιούνταν και γύριζαν την πλάτη τους στο πρόσωπό Του - στο πρόσωπο του Ίδιου του Θεού....

Μόνο όταν ο λύχνος της αναζήτησης, της ειλικρινούς προσπάθειας, της μεγάλης επιθυμίας, της θεομής αφοσίωσης, της φλογερής αγάπης, της αγαλλίασης και της έκστασης ανάψει μέσα στην καρδιά του αναζητητή και η αύρα της στοργικής Του καλοσύνης φτάσει στην ψυχή του, το σκοτάδι της πλάνης θα εξαφανιστεί, η ομίχλη των αμφιβολιών και της υποψίας θα διαλυθεί και τα φώτα της γνώσης και της βεβαιότητας θα περιβάλουν την ύπαρξή του.... Τότε οι πολλαπλές έννοιες και η διάχυτη χάρη του αγίου και αθάνατου Πνεύματος θα μεταδώσουν στον αναζητητή μια νέα ζωή τέτοια που θα βρεθεί προικισμένος μ'ένα καινούργιο μάτι, ένα καινούργιο αυτί, μια νέα καρδιά και ένα νέο πνεύμα.... Ατενίζοντας με το μάτι του Θεού, θα αντιλαμβάνεται μέσα σε κάθε άτομο μια πόρτα που τον οδηγεί στα επίπεδα της απόλυτης βεβαιότητας. Θα ανακαλύψει σ'όλα τα πράγματα ... τα σημάδια της αιώνιας Αποκάλυψης.

Όταν ο αγωγός της ανθρώπινης ψυχής εξαγνιστεί απ'όλες τις γήινες και περιοριστικές δεσμεύσεις, θα αντιληφθεί ασφαλώς την πνοή του Αγαπημένου από απέραντες αποστάσεις, και, καθοδηγούμενος από το άρωμά της, θα φτάσει στην Πόλη της Βεβαιότητας....

Εκείνη η πόλη δεν είναι άλλη από το Λόγο του Θεού που έχει αποκαλυφτεί σε κάθε εποχή και θρησκευτικό κύκλο.... Όλη η καθοδήγηση, οι ευλογίες, η μάθηση, η κατανόηση, η πίστη και η βεβαιότητα, που έχουν απονεμηθεί σ'όλα όσα υπάρχουν στον ουρανό και στη γη, είναι κρυμμένες και διαφυλαγμένες μέσα σ'αυτές τις Πόλεις.¹⁶

Δε γίνεται καμιά φανερή αναφορά στη μη-αναγγελμένη ως τότε αποστολή του Μπαχάολλα. Μάλιστα, "Το Βιβλίο της Βεβαιότητας" έχει συντεθεί γύρω από μια ζωηρή παρουσίαση της αποστολής του Μπαμπ ο οποίος υπέστη μαρτυρικό θάνατο. Ένας από τους όχι πολύ ασήμαντους λόγους για τη δυναμική επίδραση του βιβλίου πάνω στην Μπαμπί κοινότητα, η οποία περιελάμβανε έναν αριθμό λογίων και πρώην ιεροδιδασκάλων, ήταν η βαθιά γνώση της ισλαμικής σκέψης και διδασκαλίας που φανερώνει ο συγγραφέας καθώς αποδεικνύει ότι ο ισχυρισμός του Μπαμπ έχει εκπληρώσει τις προφητείες του Ισλάμ. Καλώντας τους Μπαμπί να φανούν αντάξιοι της εμπιστοσύνης που ο Μπαμπ είχε εναποθέσει σ'αυτούς και της θυσίας τόσων πολλών ηρωικών υπάρξεων, ο Μπαχάολλα τους πρόσφερε την πρόκληση όχι μόνο να συμμορφώσουν τις προσωπικές τους ζωές στις Θείες διδασκαλίες, αλλά και να κάνουν την κοινότητά τους ένα πρότυπο για τον ετερογενή πληθυσμό της Βαγδάτης, της επαρχιακής πρωτεύουσας του Ιράκ.

Παρόλο που οι εξόριστοι ζούσαν σε πολύ δυσχερείς υλικές συνθήκες, εμφανιζόνταν μ'αυτό το όραμα. Κάποιοι από τους συντρόφους τους, ένας άντρας με το όνομα Ναμπίλ, ο οποίος επρόκειτο αργότερα ν'αφήσει πίσω του μια λεπτομερή ιστορία

τόσο από τη θητεία του Μπαμπ όσο και του Μπαχάολλα, έχει περιγράψει την πνευματική ένταση εκείνων των ημερών:

Πολλές νύχτες τουλάχιστον δέκα άτομα τις περνούσαν μόνο με χουρμάδες. Κανείς δε γνώριζε σε ποιον πραγματικά ανήκαν τα παπούτσια, οι μανδύες, ή τα ρούχα που βρίσκονταν στα σπίτια τους. Οποιοσδήποτε πήγαινε στην αγορά μπορούσε να ισχυριστεί ότι τα παπούτσια που είχε στα πόδια του ήταν δικά του, και ο καθένας που ερχόταν στην παρουσία του Μπαχάολλα μπορούσε να δηλώσει ότι ο μανδύας και το ρούχο που τότε φορούσε ανήκαν στον ίδιο.... Ω, τι χαρά εκείνες τις μέρες και τι ευτυχία και κατάπληξη εκείνες τις ώρες!¹⁷

Προς κατάπληξη των περσικών προξενικών αρχών, οι οποίες είχαν πιστέψει ότι το Μπαμπί "επεισόδιο" είχε ολοκληρώσει την πορεία του, η κοινότητα των εξορίστων έγινε βαθμιαία ένα σεβαστό και με επιρροή στοιχείο στην ιρακινή επαρχιακή πρωτεύουσα και τις γειτονικές πόλεις. Αφού υπήρχαν στην περιοχή μερικοί από τους πιο σημαντικούς ναούς των σιτών Μουσουλμάνων, ένας συνεχής χείμαρρος από Πέρσες προσκυνητές εκτίθετο, κάτω από τις πιο ευνοϊκές συνθήκες στην ανανέωση της επιρροής των Μπαμπί. Μεταξύ των αξιωματούχων που επισκέφτηκαν τον Μπαχάολλα στο λιτό Του σπίτι όπου διέμενε, ήταν και πρίγκιπες της βασιλικής οικογένειας. Ένας από αυτούς ήταν τόσο μαγεμένος από την εμπειρία που συνέλαβε την κάπως αφελή ιδέα ότι με το ν'ανεγείρει ένα ίδιο κτήριο στους κήπους της ιδιοκτησίας του, θα μπορούσε ν'ανακτήσει ένα μέρος από την ατμόσφαιρα της πνευματικής αγνότητας και αποδέσμευσης που είχε για πολύ λίγο γευτεί. Ένας άλλος, βαθιά συγκινημένος από την εμπειρία της επίσκεψής του, εξέφρασε σε φίλους το αίσθημα ότι "αν όλες οι λύπες του κόσμου είχαν συγκεντρωθεί στην καρδιά μου, νιώθω πως εξαφανίζονταν όταν βρισκόμουν στην παρουσία του Μπαχάολλα. Είναι σαν να είχα μπει στον Παράδεισο..."¹⁸

Η Δήλωση στον Κήπο του Ριζβάν

Στα 1863, ο Μπαχάολλα έκρινε πως ήταν καιρός ν'αρχίσει να γνωστοποιεί σε μερικούς από τους γύρω Του την αποστολή που Του είχε ανατεθεί στο σκοτάδι του Σιαχ-Τσάλ.

Αυτή η απόφαση συνέπεσε μ'ένα νέο στάδιο στην εκστρατεία της εναντίωσης στο έργο Του, που είχαν ακολουθήσει οι Σίιτες Μουσουλμάνοι κληρικοί και εκπρόσωποι της περσικής κυβέρνησης. Με το φόβο μήπως η επιδοκιμασία που ο Μπαχάολλα είχε αρχίσει να κερδίζει θα αναζωπύρωνε τον ενθουσιασμό του λαού στην Περσία, η κυβέρνηση του Σάχη πίεσε τις Οθωμανικές αρχές να Τον απομακρύνουν από τα σύνορα κατευθύνοντάς Τον στο εσωτερικό της αυτοκρατορίας. Τελικά, η τουρκική κυβέρνηση ενέδωσε σ'αυτές τις πιέσεις και προσκάλεσε τον εξορίστο, σαν καλεσμένο της, για να εγκαταστήσει την κατοικία Του στην πρωτεύουσα, την Κωνσταντινούπολη. Παρά τους ευγενικούς όρους με τους οποίους είχε διατυπωθεί το μήνυμα, η πρόθεση ήταν ξεκάθαρα η απαίτηση συμμόρφωσης.¹⁹

Τώρα, η αφοσίωση της μικρής ομάδας των εξορίστων είχε φτάσει στο σημείο να επικεντρώνεται τόσο στο άτομο του Μπαχάολλα όσο και στην επεξήγηση των διδασκαλιών του Μπαμπ. Ένας αυξανόμενος αριθμός αυτών είχε πειστεί ότι δε μιλούσε μόνο σαν υποστηρικτής του Μπαμπ αλλά εκ μέρους της ακόμη μεγαλύτερης υπόθεσης που ο τελευταίος είχε δηλώσει ότι αναμενόταν. Αυτές οι πεποιθήσεις επιβεβαιώθηκαν στα τέλη Απριλίου του 1863 όταν ο Μπαχάολλα, το βράδυ της αναχώρησής Του για την Κωνσταντινούπολη, κάλεσε μερικούς από τους συντρόφους Του να συγκεντρωθούν σ'έναν κήπο, στον οποίο δόθηκε αργότερα το όνομα Ριζβάν (Παράδεισος), και εκμυστηρεύτηκε την κεντρική αλήθεια της αποστολής Του. Στα επόμενα τέσσερα χρόνια, παρόλο που καμιά ανοιχτή αναγγελία δε θεωρείτο έγκαιρη, όσοι άκουσαν μοιράστηκαν βαθμιαία με έμπιστους φίλους τα νέα ότι οι υποσχέσεις του

Μπαμπ είχαν εκπληρωθεί και η "Ημέρα του Θεού" είχε χαράξει.

Οι ακριβείς συνθήκες που περιέβαλαν αυτή την εμπιστευτική επικοινωνία, είναι, σύμφωνα με τα λόγια ενός Μπαχά'ι συγγραφέα στενά εξοικειωμένου με τα όσα γράφτηκαν γι'αυτή την περίοδο, "καλυμμένες κάτω από ένα σκοτάδι τέτοιο που οι ιστοριογράφοι του μέλλοντος θα δυσκολευτούν να διαπεράσουν."²⁰ Μπορεί κανείς να εκτιμήσει τη φύση της δήλωσης μέσα από διάφορες αναφορές που επρόκειτο να κάνει ο Μπαχάολλα για την αποστολή Του σε πολλές από τις μεταγενέστερες γραφές Του:

Ο σκοπός που υπάρχει πίσω απ'όλη τη δημιουργία είναι η αποκάλυψη αυτής της πλέον μεγαλειώδους, αυτής της πλέον άγιας Ημέρας, της Ημέρας που είναι γνωστή σαν Ημέρα του Θεού, στα Βιβλία και στις Γραφές Του - της Ημέρας που όλοι οι Προφήτες και οι Εκλεκτοί και οι Ήγιοι ευχήθηκαν να είναι μάρτυρες.²¹

...αυτή είναι η Ημέρα κατά την οποία η ανθρωπότητα μπορεί να δει το Πρόσωπο και ν'ακούσει τη Φωνή του Υποσχεμένου. Η Φωνή του Θεού έχει υψωθεί, και το φως της εύνοιάς Του έχει διαχυθεί πάνω στους ανθρώπους. Επιβάλλεται στον καθένα να εξαλείψει το ίχνος κάθε ανώφελου λόγου από την πινακίδα της καρδιάς του και να κοιτάξει, μ'ένα ανοιχτό και αμερόληπτο νου, τα σημάδια της Αποκάλυψής Του, τις αποδείξεις της Αποστολής Του και τα δείγματα της δόξας Του.²²

Όπως τονίστηκε επανειλημμένα στην επεξήγηση του μηνύματος του Μπαμπ από τον Μπαχάολλα, ο πρωταρχικός σκοπός του Θεού κατά την αποκάλυψη της θέλησής Του, είναι να επιφέρει μια μεταμόρφωση στο χαρακτήρα της ανθρωπότητας, ν'αναπτύξει μέσα σ'αυτούς που

ανταποκρίνονται τις ηθικές και πνευματικές ιδιότητες που υπάρχουν σε λανθάνουσα κατάσταση μέσα στην ανθρώπινη φύση:

Ομορφαίνετε τις γλώσσες σας, ω άνθρωποι, με τη φιλαλήθεια, και στολίστε τις ψυχές σας με το κόσμημα της τιμότητας. Προσέξτε, ω άνθρωποι, μήπως και συμπεριφερθείτε επίβουλα σε οποιονδήποτε. Να είστε οι έμπιστοι του Θεού ανάμεσα στα δημιουργήματά Του και τα σύμβολα της γενναιοδωρίας Του ανάμεσα στους ανθρώπους Του....²³

Φωτίστε και καθαγιάστε τις καρδιές σας. Μην τις αφήσετε να μολυνθούν από τα αγκάθια του μίσους και του φθόνου. Κατοικείτε σε έναν κόσμο, και έχετε δημιουργηθεί από τη λειτουργία μιας Θέλησης. Ευλογημένος είναι εκείνος που συνναστρέφεται μ'όλους τους ανθρώπους με ένα πνεύμα υπέρτατης καλοσύνης και αγάπης.²⁴

Ο προσηλυτισμός που είχε χαρακτηρίσει τις προσπάθειες σε παλαιότερες εποχές για την προώθηση του σκοπού της θρησκείας διακηρύσσεται ότι είναι ανάξιος της Ημέρας του Θεού. Κάθε άτομο που έχει αναγνωρίσει την Αποκάλυψη έχει την υποχρέωση να τη μοιραστεί μ'εκείνους που πιστεύει ότι βρίσκονται σε αναζήτηση, αλλά πρέπει να αφήσει την ανταπόκριση ολοκληρωτικά στους ακροατές του:

Δείξτε ανεκτικότητα, καλοσύνη και αγάπη ο ένας για τον άλλο. Αν κάποιος από σας δεν μπορεί να συλλάβει μια ορισμένη αλήθεια, ή μοχθεί να την κατανοήσει, επιδείξτε, όταν συζητάτε μαζί του, ένα πνεύμα εξαιρετικής καλοσύνης και καλής προαίρεσης...²⁵

*Όλο το καθήκον του ανθρώπου την Ημέρα αυτή είναι να φτάσει σ' αυτό το μερίδιο από το χείμαρρο της χάριτος που ο Θεός παρέχει γι' αυτόν. Μην αφήσετε γι' αυτό κανέναν να δώσει σημασία στο μεγάλο ή μικρό μέγεθος του δοχείου.*²⁶

Έναντι του προηγούμενου σκηνικού των αιματηρών γεγονότων στην Περσία, ο Μπαχάολλα όχι μόνο είπε στους οπαδούς Του "είναι καλύτερα για σας να σκοτωθείτε παρά να σκοτώσετε," αλλά τους προέτρεψε να δώσουν το παράδειγμα της υποταγής στις αρχές της πολιτείας: "Σε κάθε χώρα όπου διαμένουν οποιοδήποτε απ' αυτούς τους ανθρώπους, πρέπει να συμπεριφέρονται απέναντι στην κυβέρνηση εκείνης της χώρας με αφοσίωση, τιμότητα και φιλαλήθεια."²⁷

Οι συνθήκες που περιέβαλλαν την αναχώρηση του Μπαχάολλα από τη Βαγδάτη πρόσφεραν μια δραματική επίδειξη της δυναμικότητας αυτών των αρχών. Μέσα σε λίγα μόνο χρόνια, μια ομάδα ξένων εξορίστων, των οποίων η άφιξη στην περιοχή είχε προκαλέσει υποψία και αντιπάθεια από την πλευρά των γειτόνων τους, είχε γίνει ένα από τα πιο σεβαστά και με επιρροή κομμάτια του πληθυσμού. Συντηρούσαν μέσα από επιχειρήσεις που άκμαζαν. Σαν ομάδα θαυμάζονταν για τη γενναιοδωρία τους και για την ακεραιότητα του χαρακτήρα τους. Οι τρομερές κατηγορίες του θρησκευτικού φανατισμού και της βίας, που είχαν διαδοθεί από Πέρσες προξενικούς αξιωματούχους και από μέλη του μουσουλμανικού κλήρου των σιτών, είχαν πάψει να έχουν κάποια επίδραση πάνω στη γνώμη του κόσμου. Στις 3 Μαΐου, 1863, όταν ο Μπαχάολλα έφυγε έφιππος από τη Βαγδάτη, συνοδευόμενος από την οικογένειά Του και από κείνους τους συντρόφους και υπηρέτες Του που είχαν εκλεγεί για να Τον συνοδεύσουν στην Κωνσταντινούπολη, είχε γίνει μια εξαιρετικά δημοφιλής και αγαπητή μορφή. Κατά τις ημέρες που προηγήθηκαν αμέσως της αναχώρησης, ένας χείμαρρος από σημαίνοντα πρόσωπα, συμπεριλαμβανομένου και του ίδιου του Κυβερνήτη της

επαρχίας, έρχονταν στον κήπο όπου Εκείνος είχε την προσωρινή κατοικία Του, πολλοί απ'αυτούς από μεγάλες αποστάσεις, με σκοπό να υποβάλουν τα σέβη τους. Αυτόπτες μάρτυρες της αναχώρησης έχουν περιγράψει με συγκινητική γλώσσα την επευφημία με την οποία Τον χαιρετούσαν, τα δάκρυα πολλών από τους θεατές, και το ενδιαφέρον των Οθωμανικών αρχών και των πολιτικών αξιωματούχων να τιμήσουν τον επισκέπτη τους.²⁸

"Η Αμετάβλητη Πίστη του Θεού..."

Υστερα από τη διακήρυξη της αποστολής Του το 1863, ο Μπαχάολλα άρχισε να επεξεργάζεται ένα θέμα που είχε ήδη εισηγηθεί στο "Βιβλίο της Βεβαιότητας", τη σχέση μεταξύ της Θέλησης του Θεού και της εξελικτικής πορείας μέσω της οποίας οι πνευματικές και ηθικές δυνατότητες που υπάρχουν σε λανθάνουσα κατάσταση στην ανθρώπινη φύση εκδηλώνονται. Αυτή η παρουσίαση επρόκειτο να καταλάβει ένα κεντρικό μέρος στις γραφές Του στα τριάντα υπολειπόμενα χρόνια της ζωής Του. Η πραγματικότητα του Θεού, υπογραμμίζει, είναι και θα παραμείνει για πάντα ακατάληπτη. Οποιοσδήποτε λέξεις χρησιμοποιήσει η ανθρώπινη σκέψη για τη Θεϊκή φύση έχουν σχέση μόνο με την ανθρώπινη ύπαρξη και είναι τα αποτελέσματα των ανθρώπινων προσπαθειών να περιγράψουν την ανθρώπινη εμπειρία:

Μακριά, μακριά από τη δόξα Σου ας είναι αυτό που μπορεί ο θνητός άνθρωπος να δηλώσει για Σένα, ή να αποδώσει σε Σένα, ή ο έπαινος με τον οποίο μπορεί να Σε δοξάσει! Οποιοδήποτε καθήκον έχεις ορίσει για τους υπηρέτες Σου για την εξύμνηση στο έπακρο της μεγαλειότητας και της δόξας Σου, δεν είναι παρά ένα δείγμα της χάρις Σου προς αυτούς, έτσι ώστε να μπορέσουν να ανέβουν στη στάθμη που έχει

απονεμηθεί στην ενδότερη ύπαρξή τους, στη στάθμη της γνώσης του ίδιου τους του εαυτού.²⁹

Σε κάθε διορατική και φωτισμένη καρδιά γίνεται φανερό ότι ο Θεός, η ακατάληπτη Ουσία, το θείο Ον, είναι απέραντα εξυψωμένος πέρα από κάθε ανθρώπινη ιδιότητα, όπως η σωματική ύπαρξη, η άνοδος και η κάθοδος, η έξοδος και η είσοδος. Πολύ απέχει από τη δόξα Του, να μπορέσει ανθρώπινη γλώσσα να απαγγείλει επαρκώς τα εγκώμιά Του, ή να κατανοήσει ανθρώπινη καρδιά το ανεξήγητο μυστήριό Του. Αυτός είναι και υπήρξε πάντα κρυμμένος στα πέπλα της πανάρχαιας αιωνιότητας της Ουσίας Του και θα παραμείνει στην Πραγματικότητά Του παντοτινά κρυμμένος από το βλέμμα των ανθρώπων...³⁰

Αυτό που βιώνει η ανθρωπότητα όταν στρέφεται προς το Δημιουργό όλης της ύπαρξης είναι τα χαρακτηριστικά και οι ιδιότητες που σχετίζονται με τις περιοδικές Αποκαλύψεις του Θεού:

Η πύλη της γνώσης του Πανάρχαιου των Ημερών, όντας επομένως κλειστή στο πρόσωπο όλων των δημιουργημάτων, η Πηγή της απεριόριστης χάριτος, ... έκανε τα φωτεινά εκείνα Πετράδια της Αγιότητας να εμφανιστούν από την επικράτεια του πνεύματος, με την ευγενική μορφή του ανθρώπινου ναού, και να φανερωθούν σ'όλους τους ανθρώπους, ώστε να μεταδώσουν στον κόσμο τα μυστήρια του αμετάβλητου Όντος και να μιλήσουν για τα λεπτά σημεία της άφθαρτης Ουσίας Του...³¹

Αυτοί οι καθαγιασμένοι καθρέφτες ... είναι όλοι οι Εκφραστές πάνω στη γη Εκείνου ο Οποίος είναι η κεντρική Σφαίρα του σύμπαντος, η Ουσία και ο απώτατος Σκοπός του. Απ'Αυτόν προέρχεται η γνώση

*και η δύναμή τους. Απ'Αυτόν απορρέει η κυριαρχία τους. Η ομορφιά της όψης τους δεν είναι παρά η αντανάκλαση της εικόνας Του, και η αποκάλυψή τους ένα σημάδι της αθάνατης δόξας Του...*³²

Οι Αποκαλύψεις του Θεού δε διαφέρουν μεταξύ τους από καμιά ουσιαστική άποψη, παρόλο που οι μεταβαλλόμενες ανάγκες που εξυπηρετούσαν από εποχή σε εποχή απαιτούσαν ξεχωριστές αντιδράσεις από τον καθένα απ'αυτούς:

*Αυτές οι ιδιότητες του Θεού δεν έχουν ούτε τώρα ούτε ποτέ δοθεί ειδικά σε ορισμένους Προφήτες και παρακρατηθεί από άλλους. Όχι, όλοι οι Προφήτες του Θεού, οι εννοούμενοί Του, οι άγιοι και εκλεκτοί Αγγελιοφόροι Του, είναι, χωρίς εξαίρεση, οι φορείς των ονομάτων Του, και οι ενσαρκώσεις των ιδιοτήτων Του. Διαφέρουν μόνο στην ένταση της αποκάλυψής τους και τη συγκριτική δύναμη του φωτός τους...*³³

Οι σπουδαστές της θρησκείας προειδοποιούνται ώστε να μην επιτρέψουν στα θεολογικά δόγματα ή άλλες προκαταλήψεις να τους οδηγήσουν στο να κάνουν διάκριση μεταξύ εκείνων που ο Θεός έχει χρησιμοποιήσει σαν αγωγούς του φωτός Του:

Προσέξτε, ω πιστοί της Ενότητας του Θεού, μήπως μπίετε σε πειρασμό να κάνετε οποιαδήποτε διάκριση ανάμεσα σε οποιαδήποτε Φανέρωση της Υπόθεσής Του, ή να μεροληπτήσετε εναντίον των σημείων που έχουν συνοδεύσει και εξαγγείλει την Αποκάλυψή τους. Πραγματικά αυτό είναι το αληθινό νόημα της Θείας Ενότητας, αν είστε απ'αυτούς που αντιλαμβάνονται και πιστεύουν σ'αυτή την αλήθεια. Να είστε επίσης βέβαιοι, ότι τα έργα και οι πράξεις κάθε μιας απ'αντές τις Φανερώσεις του Θεού, αλλά και ό,τι έχει σχέση με αυτές, και οτιδήποτε μπορεί να φανερώσουν στο

*μέλλον, είναι όλα ορισμένα από το Θεό και είναι μια αντανάκλαση της Θέλησης και του σκοπού Του...*³⁴

Ο Μπαχάολλα παρομοιάζει τις παρεμβολές των Θείων Αποκαλύψεων με την επιστροφή της άνοιξης. Οι Αγγελιοφόροι του Θεού δεν είναι απλώς δάσκαλοι, παρόλο που αυτό είναι μία από τις πρωταρχικές τους λειτουργίες. Μάλιστα, το πνεύμα των λόγων τους, μαζί με το παράδειγμα της ζωής τους, έχει την ικανότητα ν'αναζωογονήσει τις ρίζες της ανθρώπινης δραστηριοποίησης και να επιφέρει θεμελιώδη και μόνιμη αλλαγή. Η επίδρασή τους ανοίγει νέες σφαίρες αντίληψης και επίτευξης:

*Και αφού δεν μπορεί να υπάρξει κανένας δεσμός άμεσης επαφής που να ενώνει τον έναν αληθινό Θεό με τη δημιουργία Του, και δεν μπορεί να υπάρξει καμία απολύτως ομοιότητα μεταξύ του εφήμερου και του Αιώνιου, του πεπερασμένου και του Απόλυτου, Αυτός έχει ορίσει ώστε σε κάθε εποχή και θρησκευτικό κύκλο να εμφανίζεται μία αγνή κι άσπιλη Ψυχή στα βασίλεια της γης και του ουρανού.... Οδηγημένοι από το φως της αδιάκοπης καθοδήγησης, και προικισμένοι με υπέρτατη κυριαρχία, (οι Αγγελιοφόροι του Θεού) έχουν την εντολή να χρησιμοποιήσουν τη θεοπνευστία των λόγων Τους, τις διαχύσεις της αδιάκοπης χάρης Τους και την εξαγνιστική αύρα της Αποκάλυψής Τους για την κάθαρση κάθε καρδιάς που διακατέχεται από μεγάλη επιθυμία και κάθε δεκτικού πνεύματος από τη σκουριά και τη σκόνη των γήινων φροντίδων και περιορισμών. Τότε και μόνο τότε, η παρακαταθήκη του Θεού, η οποία υπολανθάνει στην οντότητα του ανθρώπου, θα αναδυθεί ... και θα εγκαταστήσει τη σημαία της αποκαλυμμένης δόξας της πάνω στις κορυφές των ανθρώπινων καρδιών.*³⁵

Χωρίς αυτή την παρέμβαση από τον κόσμο του Θεού, η ανθρώπινη φύση παραμένει αιχμάλωτη τόσο του ενστίκτου όσο και των ασυνείδητων υποθέσεων και προτύπων συμπεριφοράς που έχουν καθοριστεί από πολιτιστικά στοιχεία:

Έχοντας δημιουργήσει τον κόσμο και όλα όσα ζουν και κινούνται μέσα σ'αυτόν, (ο Θεός) ... προτίμησε να απονείμει στον άνθρωπο τη μοναδική διάκριση και ικανότητα να Τον γνωρίσει και να Τον αγαπήσει - μια ικανότητα που πρέπει να θεωρηθεί σαν τη γενεσιουργό δύναμη και τον πρωταρχικό σκοπό που υπάρχει πίσω απ'όλη τη δημιουργία.... Πάνω στην ενδότατη πραγματικότητα του κάθε δημιουργήματος έχει διαχύσει το φως ενός από τα ονόματά Του και το έχει καταστήσει ένα δέκτη της δόξας κάποιας από τις ιδιότητές Του. Πάνω στην πραγματικότητα του ανθρώπου, όμως, έχει συγκεντρώσει τη λάμψη όλων των ονομάτων και των ιδιοτήτων Του, και την έκανε έναν καθρέφτη του Ίδιου Του του Εαυτού. Μόνο ο άνθρωπος ανάμεσα σ'όλα τα δημιουργήματα έχει επιλεχτεί για μια τόσο μεγάλη χάρη, για μια τόσο διαρκή γενναιοδωρία.

Αυτές οι δυνάμεις με τις οποίες η ... Πηγή της ουράνιας καθοδήγησης έχει προικίσει την πραγματικότητα του ανθρώπου βρίσκονται, εντούτοις, σε λανθάνουσα κατάσταση μέσα του, όπως η φλόγα βρίσκεται κρυμμένη μέσα στο κερί και οι ακτίνες του φωτός υπάρχουν δυνάμει μέσα στη λάμπα. Η λάμψη αυτών των δυνάμεων μπορεί να επισκιαστεί από εγκόσμιες επιθυμίες όπως το φως του ήλιου μπορεί να καλυφτεί κάτω από τη σκόνη και τη σκουριά που καλύπτει τον καθρέφτη. Ούτε το κερί αλλά ούτε και η λάμπα μπορούν να ανάψουν με δικές τους αβοήθητες προσπάθειες, ούτε μπορεί να είναι ποτέ δυνατόν ο καθρέφτης να απαλλαχτεί μόνος του από τη σκουριά.

Είναι ξεκάθαρο και φανερό ότι αν δεν ανάψει μια φωτιά, η λάμπα δε θα φωτίσει ποτέ και αν δεν αφαιρεθεί η σκουριά από την επιφάνεια του καθρέφτη, αυτός δεν μπορεί ποτέ να παραστήσει την εικόνα του ήλιου ούτε ν'αντανακλά το φως και τη δόξα του.³⁶

Έχει έρθει ο καιρός, λέει ο Μπαχάολλα, που η ανθρωπότητα έχει και την ικανότητα αλλά και την ευκαιρία να δει ολόκληρο το πανόραμα της πνευματικής της ανάπτυξης σαν μια μοναδική διαδικασία: *"Απαράμιλλη είναι αυτή η Ημέρα, διότι είναι σαν το μάτι στις περασμένες εποχές και αιώνες, και σαν ένα φως στο σκοτάδι των καιρών."*³⁷ Κατά αυτή την άποψη, οι οπαδοί των διαφορετικών θρησκευτικών παραδόσεων πρέπει ν'αγωνιστούν να κατανοήσουν αυτό που Εκείνος αποκάλεσε *"αμετάβλητη Πίστη του Θεού"*³⁸ και να διακρίνουν την κεντρική πνευματική της δύναμη από τους μεταβαλλόμενους νόμους και ιδέες που αποκαλύφθηκαν για να αντιμετωπίσουν τις ανάγκες μιας συνεχώς εξελισσόμενης ανθρώπινης κοινωνίας:

Οι Προφήτες του Θεού πρέπει να θεωρηθούν σαν γιατροί έργου των οποίων είναι η φροντίδα και η ευημερία του κόσμου και των λαών του, έτσι ώστε, με το πνεύμα της ενότητας, να μπορέσουν να θεραπεύσουν την αρρώστια μιας διαιρεμένης ανθρωπότητας.... Δε θα φαινόταν διόλου περιεργό, τότε, αν η θεραπεία που έχει οριστεί από το γιατρό αυτή την ημέρα δεν ταυτίζεται με εκείνη που ορίστηκε πριν. Πώς θα μπορούσε να είναι διαφορετικά όταν τα δεινά που πλήττουν τον πάσχοντα απαιτούν σε κάθε στάδιο της αρρώστιας τον μια ιδιαίτερη θεραπεία; Κατά παρόμοιο τρόπο, κάθε φορά που οι Προφήτες του Θεού φώτιζαν τον κόσμο με τη λαμπρή ακτινοβολία του Αυγερινού της Θείας γνώσης, καλούσαν πάντοτε τους λαούς του να ασπαστούν το

φως του Θεού με μέσα τέτοια που ταίριαζαν πιο καλά στις ανάγκες της εποχής στην οποία εμφανίστηκαν...³⁹

Δεν είναι μόνο η καρδιά αλλά και ο νους που πρέπει να αφιερωθεί σ'αυτή τη διαδικασία της ανακάλυψης. Η λογική, επιβεβαιώνει ο Μπαχάολλα, είναι το μεγαλύτερο δώρο προς την ψυχή, *"ένα σημάδι της αποκάλυψης του ... κυρίαρχου Κυρίου."*⁴⁰ Μόνο αν απαλλαχτεί ο νους από κληρονομημένο δογματισμό, είτε θρησκευτικό είτε υλιστικό, μπορεί να επιδοθεί σε μια ανεξάρτητη εξερεύνηση της σχέσης μεταξύ του Λόγου του Θεού και της εμπειρίας της ανθρωπότητας. Σε μια τέτοια έρευνα, ένα βασικό εμπόδιο είναι η προκατάληψη: *"Προειδοποιήστε ... τους αγαπημένους του ενός αληθινού Θεού, να μην ξεετάζουν με ένα πολύ κριτικό μάτι τα λεγόμενα και τις γραφές των ανθρώπων. Ας προσεγγίζουν καλύτερα τέτοια λεγόμενα και γραφές με ένα πνεύμα προκατάληπτο και γεμάτο στοργική κατανόηση."*⁴¹

Η Φανέρωση του Θεού

Εκείνο που είναι κοινό σ'όλους όσους είναι προσηλωμένοι σε οποιοδήποτε από τα θρησκευτικά συστήματα του κόσμου είναι η πεποίθηση ότι μόνο μέσω της Θείας Αποκάλυψης η ψυχή έρχεται σε επαφή με τον κόσμο του Θεού, και είναι αυτή η σχέση η οποία δίνει αληθινό νόημα στη ζωή. Μερικά από τα πιο σημαντικά χωρία στις γραφές του Μπαχάολλα είναι εκείνα που πραγματεύονται λεπτομερώς τη φύση και το ρόλο εκείνων που είναι οι αγωγοί αυτής της Αποκάλυψης, οι Αγγελιοφόροι ή οι "Φανερώσεις του Θεού". Μια επαναλαμβανόμενη αναλογία που παρατηρείται σε αυτά τα χωρία είναι αυτή του φυσικού ήλιου. Ενώ ο τελευταίος μοιράζεται ορισμένα χαρακτηριστικά των άλλων σωμάτων μέσα στο ηλιακό σύστημα, διαφέρει από αυτά στο ότι είναι ο ίδιος η πηγή του φωτός του συστήματος. Οι πλανήτες και οι δορυφόροι αντανακλούν φως ενώ ο ήλιος το εκπέμπει σαν μια ιδιότητα αδιαχώριστη από τη φύση του. Το

σύστημα περιστρέφεται γύρω από αυτή την εστία, καθώς το κάθε μέλος του επηρεάζεται όχι μόνο από την ιδιαίτερή του σύνθεση, αλλά από τη σχέση του με την πηγή του φωτός του συστήματος.⁴²

Κατά τον ίδιο τρόπο, επιβεβαιώνει ο Μπαχάολλα, η ανθρώπινη προσωπικότητα την οποία μοιράζεται η Φανέρωση του Θεού με το υπόλοιπο ανθρώπινο γένος, διαφοροποιείται από τους άλλους με έναν τρόπο κατάλληλο για να χρησιμεύσει σαν τον αγωγό ή το όχημα για την Αποκάλυψη του Θεού. Οι φαινομενικά αντιφατικές αναφορές σ'αυτή τη διπλή υπόσταση που αποδόθηκε, για παράδειγμα, στο Χριστό,⁴³ είναι μερικές από τις πολλές πηγές θρησκευτικής σύγχυσης και διάστασης σε όλη την πορεία της ιστορίας. Ο Μπαχάολλα λέει πάνω στο θέμα:

Οτιδήποτε υπάρχει στους ουρανούς και οτιδήποτε υπάρχει στη γη είναι μια άμεση απόδειξη της φανέρωσης μέσα σ'αυτά των ιδιοτήτων και των ονομάτων του Θεού ... Σε έναν υπέρτατο βαθμό ισχύει αυτό και για τον άνθρωπο, ο οποίος, ανάμεσα σ'όλα τα δημιουργήματα, ... έχει επιλεχτεί για την τιμή μιας τέτοιας διάκρισης. Διότι μέσα σ'αυτόν φανερώνονται όλες οι ιδιότητες και τα ονόματα του Θεού σε ένα βαθμό που κανένα άλλο δημιουργημένο ον δεν έχει διακριθεί ή ξεπεράσει.... Και από όλους τους ανθρώπους, οι πιο ολοκληρωμένοι, οι πιο διακεκριμένοι, και οι πιο άξιοι είναι οι Φανερώσεις του Ήλιου της Αλήθειας. Όχι, τα πάντα εκτός από αυτές τις Φανερώσεις, ζουν υπό την επίδραση της Θέλησής τους και υπάρχουν από τις διαχύσεις της χάρις τους.⁴⁴

Σε όλη την ιστορία, η πεποίθηση των πιστών ότι ο Ιδρυτής της δικής τους θρησκείας κατείχε μια μοναδική θέση είχε σαν αποτέλεσμα την υποκίνηση μιας έντονης εικονολογίας πάνω στη φύση της Φανέρωσης του Θεού. Μια τέτοια εικονολογία,

πάντως, έχει παρεμποδιστεί σοβαρά από τις δυσκολίες στην ερμηνεία και στην ανάλυση των αλληγορικών υπαινιγμών σε παλαιότερα κείμενα. Η απόπειρα αποκρυστάλλωσης κάποιας άποψης στη μορφή θρησκευτικού δόγματος υπήρξε μια διχάζουσα μάλλον παρά ενοποιητική δύναμη στην ιστορία. Πραγματικά, παρά την τεράστια ενέργεια που αφιερώθηκε σε θεολογικές αναζητήσεις - ή ίσως εξαιτίας αυτής - υπάρχουν σήμερα βαθιές διαφορές μεταξύ των Μωαμεθανών όσον αφορά την ακριβή στάθμη του Μωάμεθ, μεταξύ των Χριστιανών σχετικά με τον Ιησού, και μεταξύ των Βουδιστών σχετικά με τον Ιδρυτή της δικής τους θρησκείας. Όπως είναι πολύ φανερό, οι αντιθέσεις που δημιουργήθηκαν από αυτές ή άλλες διαφορές μέσα σε οποιαδήποτε δεδομένη παράδοση έχουν αποδειχτεί τουλάχιστον τόσο οξείες όσο και εκείνες που διαχωρίζουν αυτή την παράδοση από τις συγγενείς της θρησκευτικές πεποιθήσεις.

Ιδιαίτερα σημαντικές για την κατανόηση των διδασκαλιών του Μπαχάολλα πάνω στην ενότητα των θρησκειών, είναι οι δηλώσεις Του σχετικά με τη θέση των διαδοχικών Αγγελιοφόρων του Θεού και τα έργα που επιτελέστηκαν από αυτούς στην πνευματική ιστορία της ανθρωπότητας:

(Οι) Φανερώσεις του Θεού έχουν η καθεμιά μια διπλή υπόσταση. Η μία είναι η κατάσταση της πλήρους αφαίρεσης και ουσιαστικής ενότητας. Κατά αυτή την άποψη, αν τους καλείς όλους με το ίδιο όνομα, και τους αποδίδεις τις ίδιες ιδιότητες, δεν έχεις παραστρατήσει από την αλήθεια....

Η άλλη κατάσταση είναι η κατάσταση της διάκρισης, και ανήκει στον κόσμο της δημιουργίας και στους περιορισμούς του. Κατά αυτή την άποψη, κάθε Φανέρωση του Θεού έχει μια ξεχωριστή ατομικότητα, μία σαφώς προδιαγεγραμμένη αποστολή, μία προκαθορισμένη αποκάλυψη, και ειδικά

καθορισμένους περιορισμούς. Η κάθε μία από αυτές είναι γνωστή με ένα διαφορετικό όνομα, χαρακτηρίζεται από κάποια ιδιαίτερη ιδιότητα, εκπληρώνει μια συγκεκριμένη αποστολή...

Βλέποντάς τους στο φως της δεύτερης υπόστασής τους... επιδεικνύουν απόλυτη υποτέλεια, τέλεια ανέχεια, και πλήρη αυτο-εξάλειψη. Το ίδιο κι όταν λέει: "Εγώ είμαι ο υπηρέτης του Θεού. Δεν είμαι παρά ένας άνθρωπος σαν κι εσάς."

Αν οποιαδήποτε από τις τα πάντα συμπεριλαμβανουσες Φανερώσεις του Θεού δήλωνε: "Εγώ είμαι ο Θεός," Αυτός, αληθινά θα έλεγε την αλήθεια, και δε χωράει καμία αμφιβολία σ'αυτό. Διότι... μέσα από την Αποκάλυψή τους, τις ιδιότητες και τα ονόματά τους, η Αποκάλυψη του Θεού, τα ονόματα και οι ιδιότητές Του φανερώνονται στον κόσμο.... Και αν οποιοσδήποτε από αυτούς πρόφερε το λόγο, "Εγώ είμαι ο Αγγελιοφόρος του Θεού," κι Αυτός, επίσης, θα έλεγε την αλήθεια, την αναμφισβήτητη αλήθεια.... Βλέποντάς τους κάτω από αυτό το φως, δεν είναι όλοι παρά Αγγελιοφόροι εκείνου του ιδανικού Βασιλιά, εκείνης της αμετάβλητης Ουσίας.... Και αν έλεγαν, "Είμαστε οι Υπηρέτες του Θεού," κι αυτό επίσης είναι ένα φανερό και αδιαφιλονίκητο γεγονός. Διότι έχουν φανερωθεί στην έσχατη κατάσταση της υποτέλειας, μια υποτέλεια παρόμοια της οποίας κανένας άνθρωπος δεν έχει ενδεχομένως φτάσει...⁴⁵

Επομένως συμβαίνει ότι οποιοδήποτε κι αν είναι οι λόγοι τους, είτε ανήκουν στη σφαίρα του Θεού, του Κυρίου, των Προφητών, των Αγγελιοφόρων, του Φύλακα, των Αποστόλων, ή της Υποτέλειας, είναι όλοι αληθινοί, χωρίς το παραμικρό ίχνος αμφιβολίας.

Συνεπώς αυτά τα λόγια... πρέπει να εξεταστούν προσεχτικά, έτσι ώστε οι διαφορετικοί λόγοι των Φανερώσεων του Αοράτου και της Χαραυγής της Αγιότητας να παύσουν να διαταράσσουν την ψυχή και να σαστίζουν το νού.⁴⁶

"Ένας συνεχώς εξελισσόμενος πολιτισμός..."

Σε αυτές τις παραγράφους υπονοείται η άποψη η οποία αντιπροσωπεύει το πιο προκλητικό χαρακτηριστικό στοιχείο στην παρουσίαση από τον Μπαχάολλα της λειτουργίας της Φανερώσης του Θεού. Η Θεία Αποκάλυψη είναι, λέει, η κινητήρια δύναμη του πολιτισμού. Όταν εμφανίζεται, η μετασχηματιστική της επίδραση στο νου και στις ψυχές εκείνων που ανταποκρίνονται σ'αυτήν, μεταδίδεται στη νέα κοινωνία που διαμορφώνεται σιγά σιγά γύρω από την εμπειρία τους. Μία νέα εστία πίστης ξεπροβάλλει που μπορεί να κερδίσει την αφοσίωση λαών από ένα πολύ ευρύ φάσμα πολιτισμών. Η μουσική και οι τέχνες συλλαμβάνουν σύμβολα που μεσιτεύουν πιο πλούσιες και ώριμες εμπνεύσεις. Ένας ριζικός επαναπροσδιορισμός των ιδεών του σωστού και του λάθους καθιστά δυνατή τη διατύπωση νέων κωδίκων αστικού δικαίου και συμπεριφοράς. Καινούργιοι θεσμοί ιδρύονται για να εκφράσουν τις παρορμήσεις της ηθικής υπευθυνότητας κάτι που ήταν πρωτύτερα αγνοημένο ή άγνωστο: "ήτο εν τω κόσμω και ο κόσμος έγινε δι'αυτού..."⁴⁷ Καθώς εξελίσσεται η νέα κουλτούρα σε έναν πολιτισμό, αφομοιώνει τις επιτεύξεις και τις αντιλήψεις περασμένων εποχών σε ένα πλήθος νέων συνδυασμών και παραλλαγών. Χαρακτηριστικά περασμένων πολιτισμών που δεν μπορούν να ενσωματωθούν ατροφούν και απορροφούνται από περιθωριακά στοιχεία μέσα στον πληθυσμό. Ο Λόγος του Θεού δημιουργεί νέες δυνατότητες τόσο για την ατομική συνείδηση όσο και στις ανθρώπινες σχέσεις.

Κάθε λέξη που απορρέει από το στόμα του Θεού είναι προικισμένη με μια δύναμη τέτοια που μπορεί να εμπνεύσει μια νέα ζωή σε κάθε ανθρώπινη μορφή... Όλα τα θαυμαστά έργα που βλέπετε σ' αυτό τον κόσμο έχουν φανερωθεί με την επίδραση της υπέρτατης και πλέον εξυψωμένης Θέλησής Του, του θαυμαστού και ακλόνητου Σκοπού Του.... Μόλις προφερθεί αυτή η λαμπρή λέξη, από τις ζωογόνες δυνάμεις της, που σαλεύουν μέσα σ' όλα τα δημιουργήματα, θα παραχθούν τα μέσα και τα όργανα με τα οποία μπορούν να δημιουργηθούν τέτοιες τέχνες και να τελειοποιηθούν... Στις ημέρες που θα έρθουν, θα δείτε, αληθινά, πράγματα για τα οποία δεν έχετε ακούσει ποτέ πριν.... Κάθε γράμμα που προέρχεται από το στόμα του Θεού είναι πραγματικά ένα γράμμα-πηγή, και κάθε λέξη που προφέρεται από Αυτόν, ο Οποίος είναι η Αστείρευτη Πηγή της Θείας Αποκάλυψης, είναι μία λέξη-πηγή...⁴⁸

Η συχνότητα των Θείων Αποκαλύψεων, υποστηρίζει ο Μπαμπ, είναι "μια πορεία που δεν έχει αρχή και δε θα έχει τέλος."⁴⁹ Παρόλο που η αποστολή της κάθε Φανέρωσης είναι περιορισμένη όσον αφορά το χρόνο και τις λειτουργίες που επιτελεί, αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι μιας συνεχιζόμενης και προοδευτικής αποκάλυψης της δύναμης και της θέλησης του Θεού:

Αναλογιστείτε με το εσωτερικό σας μάτι την αλυσίδα των διαδοχικών Αποκαλύψεων που συνδέσαν την Εμφάνιση του Αδάμ με εκείνη του Μπαμπ. Πιστοποιώ ενώπιον του Θεού ότι η καθεμά από Αυτές τις Φανερώσεις έχει σταλεί υπό την επίδραση της Θείας Θέλησης και Σκοπού, ότι η καθεμά είναι φορέας ενός συγκεκριμένου Μηνύματος, ότι στην καθεμά έχει ανατεθεί ένα βιβλίο που έχει αποκαλυφτεί από το Θεό... Το μέγεθος της

Αποκάλυψης με την οποία ο κάθε ένας από αυτούς έχει ταυτιστεί είναι σαφώς προκαθορισμένο...⁵⁰

Τελικά, καθώς ένας συνεχώς εξελισσόμενος πολιτισμός εξαντλεί τις πνευματικές του πηγές, εμφανίζεται μια διαδικασία αποσύνθεσης, όπως συμβαίνει με το φαινομενικό κόσμο. Βασισμένος στις αναλογίες που προσφέρονται από τη φύση, ο Μπαχάλλα συγκρίνει το χάσμα στην ανάπτυξη του πολιτισμού με την έναρξη του χειμώνα. Η ηθική ζωντάνια μειώνεται, όπως και η κοινωνική συνοχή. Προκλήσεις που θα είχαν ξεπεραστεί σε παλαιότερη εποχή, ή που θα είχαν μετατραπεί σε ευκαιρίες για εξερεύνηση και επίτευξη, γίνονται αξεπέραστα εμπόδια. Η θρησκεία χάνει το σημείο αναφοράς της, και ο πειραματισμός γίνεται όλο και πιο πολύ αποσπασματικός, εμβαθύνοντας περαιτέρω τους κοινωνικούς διαχωρισμούς. Όλο και περισσότερο, η αβεβαιότητα για το νόημα και την αξία της ζωής επιφέρουν την αγωνία και τη σύγχυση. Μιλώντας γι' αυτή την κατάσταση στην εποχή μας ο Μπαχάλλα λέει:

Μπορούμε πολύ καλά να αντιληφθούμε πώς το ανθρώπινο γένος περιστοιχίζεται από μεγάλες, από αμέτρητες συμφορές. Το βλέπουμε να υποφέρει στο κρεβάτι της αρρώστιας, οικτρά βασανισμένο και απογοητευμένο. Εκείνοι που είναι μεθυσμένοι από την υπεροψία έχουν θέσει τους εαυτούς τους ανάμεσα σ' αυτό και στο Θεϊκό και αλάνθαστο Γιατρό. Παρατηρήστε πώς έχουν εμπλέξει όλους τους ανθρώπους, συμπεριλαμβανομένου και του εαυτού τους, μέσα στο δίκτυ των τεχνασμάτων τους. Δεν μπορούν να ανακαλύψουν ούτε την αιτία της αρρώστιας ούτε έχουν καμιά γνώση για τη θεραπεία της. Αντιλαμβάνονται το ίδιο σαν λιγισμένο, και φαντάζονται το φίλο τους σαν εχθρό.⁵¹

Όταν η κάθε μια από τις Θεϊκές δυνάμεις έχει ολοκληρωθεί, η διαδικασία επαναλαμβάνεται. Μια νέα Φανέρωση του Θεού

εμφανίζεται μ'ένα πληρέστερο μέγεθος Θεϊκής έμπνευσης για το επόμενο στάδιο της αφύπνισης και του εκπολιτισμού της ανθρωπότητας:

*Σκεφτείτε την ώρα που η υπέρρατη Φανέρωση του Θεού αποκαλύπτει τον Εαυτό της στους ανθρώπους. Πριν ακόμη έρθει εκείνη η ώρα, η Πανάρχαια Υπαρξη, η Οποία είναι ακόμη άγνωστη στους ανθρώπους και δεν έχει ακόμη προφέρει το Λόγο του Θεού, είναι η Ίδια ο Παντογνώστης σ'έναν κόσμο που στερείται οποιουδήποτε ανθρώπου που Τον έχει γνωρίσει. Αυτός είναι πραγματικά ο Δημιουργός χωρίς μια δημιουργία.... Αυτή είναι πράγματι η Ημέρα για την οποία έχει γραφτεί: "Τίνος θα είναι η Βασιλεία αυτή την Ημέρα;" Και δεν μπορεί να βρεθεί κανείς έτοιμος να απαντήσει!*⁵²

Αν δεν αρχίσει ένα τμήμα της ανθρωπότητας να ανταποκρίνεται στη νέα Αποκάλυψη, και να αρχίσει να διαμορφώνεται ένα νέο πνευματικό και κοινωνικό πρότυπο, οι άνθρωποι θα επιβιώνουν πνευματικά και ηθικά από τα τελευταία ίχνη των προηγούμενων Θεϊκών δωρεών. Τα στερεότυπα καθήκοντα της κοινωνίας μπορεί και να μην εκτελούνται. Οι νόμοι μπορεί να υπακούονται ή και να περιφρονούνται. Ο κοινωνικός και πολιτικός πειραματισμός μπορεί να αναζωπυρωθεί αλλά και να σβήσει. Οι ρίζες όμως της πίστης -χωρίς την οποία καμιά κοινωνία δεν μπορεί να αντέξει απεριόριστα- έχουν εξαντληθεί. Στο "τέλος της εποχής", στο "τέλος του κόσμου", οι πνευματικοί άνθρωποι θα αρχίσουν να στρέφονται πάλι προς τη Δημιουργική πηγή. Όσο άχαρη ή ενοχλητική μπορεί να είναι η διαδικασία, όσο άκομψες και θλιβερές είναι μερικές δυνατότητες εκλογής που εξετάζονται, μια τέτοια αναζήτηση είναι μια αυθόρμητη ανταπόκριση στη συναίσθηση ότι έχει ανοίξει ένα τεράστιο χάσμα στην τυποποιημένη ζωή της ανθρωπότητας.⁵³ Οι επιδράσεις της νέας Αποκάλυψης, λέει ο Μπαχάλλα, είναι οικουμενικές, και δεν

περιορίζονται στη ζωή και στις διδασκαλίες της Φανέρωσης του Θεού ο Οποίος αποτελεί την εστία της Αποκάλυψης. Αυτές οι επιδράσεις, παρόλο που δεν γίνονται αντιληπτές, διαποτίζουν όλο και περισσότερο τις ανθρώπινες υποθέσεις, αποκαλύπτοντας τις αντιθέσεις στις λαϊκές πεποιθήσεις και στην κοινωνία, και εντατικοποιώντας την αναζήτηση για κατανόηση.

Η διαδοχή των Φανερώσεων είναι μια αναπόσπαστη διάσταση της ύπαρξης, δηλώνει ο Μπαχάολλα, και θα συνεχιστεί καθόλη τη διάρκεια της ζωής του κόσμου: *"Ο Θεός έχει στείλει τους Αγγελιοφόρους Του για να διαδεχτούν το Μωυσή και τον Ιησού, και θα συνεχίσει να το κάνει αυτό μέχρι το τέλος που δεν έχει τέλος' ..."*⁵⁴

Η Ημέρα του Θεού

Τί θεωρεί ο Μπαχάολλα ως στόχο της εξέλιξης της ανθρώπινης συνείδησης; Από την άποψη της αιωνιότητας, ο σκοπός της είναι να δει ο Θεός, όλο και πιο καθαρά, την αντανάκλαση των τελειοτήτων Του στον καθρέφτη της δημιουργίας Του, και, με τα λόγια του Μπαχάολλα:

*... κάθε άνθρωπος να μπορέσει να πιστοποιήσει μέσα στον εαυτό του, με τον εαυτό του, όσον αφορά τη στάθμη της Φανέρωσης του Κυρίου του, ότι αληθινά δεν υπάρχει κανένας Θεός εκτός απ'Αυτόν, και ότι κάθε άνθρωπος μπορεί μ'αυτό τον τρόπο να πετύχει το δρόμο του προς την κορυφή των αληθειών, μέχρι που κανείς δε θα σκέφτεται τίποτα απολύτως παρά το ότι θα δει το Θεό εκεί μέσα.*⁵⁵

Μέσα στο γενικό πλαίσιο της ιστορίας του πολιτισμού, ο αντικειμενικός σκοπός της διαδοχής των θείων Φανερώσεων υπήρξε η προετοιμασία της ανθρώπινης συνείδησης για την ενοποίηση του γένους σαν ένα μοναδικό είδος, μάλιστα σαν ένα

μοναδικό οργανισμό ικανό να αναλάβει την υπευθυνότητα για το συλλογικό του μέλλον: "Αυτός ο Οποίος είναι ο Κύριός σας, ο Φιλεύσπλαχνος," λέει ο Μπαχάολλα, "τρέφει στην καρδιά Του την επιθυμία να δει ολόκληρο το ανθρώπινο γένος σαν μια ψυχή και ένα σώμα."⁵⁶ Μόνο όταν η ανθρωπότητα θα έχει αποδεχτεί την οργανική της ενότητα θα μπορέσει να αντιμετωπίσει ακόμη και τις άμεσες προκλήσεις της, πόσο μάλλον κι εκείνες που θα βρεθούν μπροστά της: "Η ευημερία της ανθρωπότητας," τονίζει ο Μπαχάολλα, "η ειρήνη και η ασφάλειά της, είναι ανέφικτες εκτός και μόνο αν η ενότητά της εδραιωθεί σταθερά."⁵⁷ Μόνο μια ενωμένη παγκόσμια κοινωνία μπορεί να παρέχει στα παιδιά της την αίσθηση της εσωτερικής ασφάλειας που υποδηλώνεται σε μια από τις προσευχές του Μπαχάολλα προς το Θεό: "Οποιοδήποτε καθήκον έχεις προορίσει για τους υπηρέτες Σου για να εξυμνήσουν στο έπακρο τη μεγαλοπρέπεια και τη δόξα Σου είναι ένα δείγμα της χάρις Σου προς αυτούς, έτσι ώστε να μπορέσουν να ανέβουν στη στάθμη που έχει απονεμηθεί στη δική τους ενδότατη ύπαρξη, τη στάθμη της γνώσης του ίδιου τους του εαυτού."⁵⁸ Κατά έναν παράδοξο τρόπο, μόνο με την επίτευξη αληθινής ενότητας μπορεί η ανθρωπότητα να αναπτύξει την ποικιλομορφία και την ατομικότητά της. Αυτός είναι ένας στόχος τον οποίο όλες οι αποστολές των Φανερώσεων του Θεού έχουν υπηρετήσει, η Ημέρα "μας ποιμένης και ενός ποιμένα".⁵⁹ Η πραγματοποίησή της, λέει ο Μπαχάολλα, είναι η φάση του πολιτισμού στην οποία μπαίνει τώρα η ανθρωπότητα.

Μια από τις πιο υποδηλωτικές αναλογίες που μπορούν να βρεθούν στις γραφές όχι μόνο του Μπαχάολλα, αλλά και του Μπαμπ πριν απ'Αυτόν, είναι η σύγκριση μεταξύ της εξέλιξης του ανθρώπινου γένους και της ζωής της ανθρώπινης ύπαρξης σαν άτομο. Η ανθρωπότητα κινείται σε στάδια στη συλλογική της ανάπτυξη τα οποία θυμίζουν τις περιόδους της νηπιακής, παιδικής και εφηβικής ηλικίας στην ωρίμανση των μελών της του καθένα ατομικά. Βιώνουμε τώρα τις αρχές της συλλογικής

μας ωριμότητας, προικισμένοι με νέες ικανότητες και ευκαιρίες για τις οποίες έχουμε τώρα μια αμυδρή μόνο ιδέα.⁶⁰

Έχοντας αυτό ως υπόβαθρο, δεν είναι δύσκολο να κατανοήσουμε το προβάδισμα που δίνεται στις διδασκαλίες του Μπαχάλλα στην αρχή της ενότητας. Η ενότητα της ανθρωπότητας είναι το κυρίαρχο θέμα της εποχής που τώρα ξεκινάει, το πρότυπο έναντι του οποίου πρέπει να δοκιμάζονται όλες οι προτάσεις για την καλύτερευση της ανθρωπότητας. Δεν υπάρχει, τονίζει ο Μπαχάλλα, παρά ένα μόνο ανθρωπινό γένος. Κληρονομημένες αντιλήψεις ότι κάποια συγκεκριμένη φυλετική ή εθνική ομάδα είναι κατά τον έναν ή άλλο τρόπο ανώτερη από την υπόλοιπη ανθρωπότητα είναι αβάσιμες. Ομοίως, αφού όλοι οι Αγγελιοφόροι του Θεού έχουν υπηρετήσει ως συντελεστές της μας και μόνο θεϊκής Θέλησης, οι αποκαλύψεις τους αποτελούν τη συλλογική κληρονομιά ολόκληρου του ανθρωπίνου γένους. Κάθε άτομο πάνω στη γη είναι ένας νόμιμος κληρονόμος του συνόλου της πνευματικής παράδοσης. Η εμμονή σε προκαταλήψεις οποιουδήποτε είδους είναι και καταστροφική για τα συμφέροντα της κοινωνίας και μια παραβίαση της Θέλησης του Θεού για την εποχή μας:

Ω εσείς μαχόμενοι λαοί και παιδιά της γης! Στρέψτε τα πρόσωπά σας προς την ενότητα, και αφήστε την ακτινοβολία του φωτός της να λάμψει πάνω σας. Συγκεντρωθείτε και για χάρη του Θεού ξεριζώστε οτιδήποτε αποτελεί πηγή διαμάχης μεταξύ σας.... Δεν μπορεί να υπάρξει καμία απολύτως αμφιβολία ότι οι λαοί του κόσμου, οποιασδήποτε φυλής και θρησκείας, αντλούν την έμπνευσή τους από μια ουράνια Πηγή, και είναι οι υποτελείς ενός Θεού. Οι διαφορές ανάμεσα στις εντολές στις οποίες υποτάσσονται πρέπει να αποδοθούν στις ποικίλες απαιτήσεις και ανάγκες της εποχής στην οποία αποκαλύφθηκαν. Όλες, εκτός από μερικές που είναι το αποτέλεσμα της ανθρωπίνης διαστρέβλωσης, έχουν

καθοριστεί από το Θεό και είναι μια αντανάκλαση της Θέλησης και του Σκοπού Του. Ξεσηκωθείτε και, εξοπλισμένοι με τη δύναμη της πίστης, γκρεμίστε τους θεούς των μάταιων φαντασιώσεών σας, αυτούς που σπέρνουν τη διχόνοια μεταξύ σας....⁶¹

Το θέμα της ενότητας διαποτίζει όλη την έκταση των γραφών του Μπαχάολλα: *Η σκηνή της ενότητας έχει στηθεί. Μη θεωρείτε ο ένας τον άλλον σαν ξένο.*⁶² *Συναναστραφείτε με τους οπαδούς όλων των θρησκειών, με ένα πνεύμα φιλικότητας και συναδέλφωσης.*⁶³ *Είστε οι καρποί ενός δέντρου, και τα φύλλα ενός κλάδου.*⁶⁴

Η πορεία της ενηλικίωσης της ανθρωπότητας έχει συμβεί μέσα στην εξέλιξη της κοινωνικής οργάνωσης. Με αφετηρία την οικογενειακή μονάδα και τις ποικίλες προεκτάσεις της, το ανθρώπινο γένος έχει αναπτύξει, με διάφορους βαθμούς επιτυχίας, κοινωνίες που βασίζονται πάνω στη φατρία, στη φυλή, στην πόλη-κράτος, και πολύ πρόσφατα το έθνος. Αυτό το προοδευτικά ευρύτερο και περιπλοκότερο κοινωνικό περιβάλλον παρέχει στις δυνατότητες του ανθρώπου τόσο το ερέθισμα όσο και την προοπτική για ανάπτυξη, και αυτή η ανάπτυξη, με τη σειρά της, έχει επιφέρει νέες τροποποιήσεις στην κοινωνική δομή. Η ενηλικίωση της ανθρωπότητας, επομένως, πρέπει να συνεπάγεται ένα συνολικό μετασχηματισμό της κοινωνικής τάξης. Η νέα κοινωνία πρέπει να είναι μία που θα είναι ικανή να συμπεριλάβει ολόκληρη την ποικιλομορφία του ανθρώπινου γένους και να επωφεληθεί από το φάσμα των ικανοτήτων και των γνώσεων που πολλές χιλιάδες χρόνια πολιτιστικής εμπειρίας έχουν εξευγενίσει:

Αυτή είναι η Ημέρα κατά την οποία οι πιο έξοχες έννοιες του Θεού έχουν διαχυθεί πάνω στους ανθρώπους, η Ημέρα κατά την οποία η πλέον ισχυρή Του χάρη έχει μεταδοθεί σ'όλα τα δημιουργημένα πράγματα. Επιβάλλεται σε όλους τους λαούς του

*κόσμου να διευθετήσουν τις διαφορές τους, και, με τέλεια ενότητα και ειρήνη, να κατοικήσουν κάτω από τη σκιά του Δέντρου της φροντίδας και της στοργικής Του καλοσύνης.... Σύντομα η σημερινή τάξη θα τυλιχθεί και θα ξεδιπλωθεί μια άλλη στη θέση της. Αληθινά, ο Κύριός σου λέει την αλήθεια και είναι ο Γνώστης αόρατων πραγμάτων.*⁶⁵

Το κύριο όργανο για το μετασχηματισμό της κοινωνίας και την επίτευξη της παγκόσμιας ενότητας, υποστηρίζει ο Μπαχάολλα, είναι η εδραίωση της δικαιοσύνης στις υποθέσεις της ανθρωπότητας. Το θέμα καταλαμβάνει έναν κεντρικό χώρο στις διδασκαλίες Του:

*Το φως των ανθρώπων είναι η δικαιοσύνη. Μην το σβήνετε με τους αντίθετους ανέμους της καταπίεσης και της τυραννίας. Ο σκοπός της δικαιοσύνης είναι η εμφάνιση της ενότητας ανάμεσα στους ανθρώπους. Ο ωκεανός της θεϊκής σοφίας ξεχύνεται μέσα σ'αυτή την εξυψωμένη λέξη, ενώ τα βιβλία του κόσμου δεν μπορούν να συμπεριλάβουν την εσωτερική της σημασία....*⁶⁶

Στις πιο όψιμες γραφές Του ο Μπαχάολλα κατέστησε σαφείς τις συνέπειες αυτής της αρχής για την εποχή της ανθρωπίνης ωριμότητας. "Οι γυναίκες και οι άντρες ήταν και θα είναι πάντα ίσοι ενώπιον του θεού,"⁶⁷ υποστηρίζει Αυτός, και η πρόοδος του πολιτισμού απαιτεί από την κοινωνία να οργανώνει έτσι τις υποθέσεις της ώστε αυτό το γεγονός να βρίσκει την πλήρη έκφρασή του. Οι πόροι της γης είναι η περιουσία όλης της ανθρωπότητας, όχι ενός οποιουδήποτε λαού. Οι διαφορετικές συνεισφορές στην κοινή οικονομική ευημερία αξίζουν και θα'πρεπε να δέχονται διαφορετικά κριτήρια ανταμοιβής και αναγνώρισης, αλλά οι ακρότητες του πλούτου και της φτώχειας, που πλήττουν τα περισσότερα έθνη

της γης, άσχετα από τις κοινωνικο-οικονομικές φιλοσοφίες που πρεσβεύουν, πρέπει να καταργηθούν.

Ανακοίνωση στους Βασιλείς

Οι γραφές που παρατίθενται στα προηγούμενα, αποκαλύφθηκαν, κατά το μεγαλύτερο μέρος τους, σε συνθήκες επαναλαμβανόμενου διωγμού. Σύντομα μετά την άφιξη των εξορίστων στην Κωνσταντινούπολη, έγινε εμφανές ότι οι τιμές που είχαν αποδοθεί στον Μπαχάολλα κατά τη διάρκεια του ταξιδιού Του από τη Βαγδάτη σήμαιναν ένα σύντομο μόνο διάλειμμα. Η απόφαση των Οθωμανικών αρχών να μεταφέρουν τον "Μπαμπί" ηγέτη και τους συντρόφους Του στην πρωτεύουσα της αυτοκρατορίας, παρά σε κάποια απομακρυσμένη επαρχία, ενέτεινε την ανησυχία των εκπροσώπων της περσικής κυβέρνησης.⁶⁸ Φοβούμενος μήπως τα γεγονότα στη Βαγδάτη θα επαναλαμβάνονταν, και θα προσέλκυαν αυτή τη φορά όχι μόνο τη συμπάθεια αλλά ίσως ακόμη και την αφοσίωση σημαντικών προσώπων με επιρροή στην τουρκική κυβέρνηση, ο Πέρσης πρέσβης άσκησε επίμονη πίεση για την αποστολή των εξορίστων σε περισσότερα απομακρυσμένα μέρη της αυτοκρατορίας. Το επιχείρημά του ήταν ότι η εξάπλωση του νέου θρησκευτικού μηνύματος στην πρωτεύουσα θα μπορούσε να έχει πολιτικές όσο και θρησκευτικές επιπτώσεις. Αρχικά, η Οθωμανική κυβέρνηση έδειξε ισχυρή αντίσταση. Ο κύριος υπουργός, ο Αλή Πασά, είχε εκθέσει στους διπλωμάτες της Δύσης την πεποίθησή του ότι ο Μπαχάολλα ήταν "ένας άντρας μεγάλης περιωπής, παραδειγματικού χαρακτήρα, μεγάλης μετριοφροσύνης, και μια πολύ αξιοπρεπής μορφή." Οι διδασκαλίες Του ήταν, κατά τη γνώμη του υπουργού, "άξιες υψηλής υπόληψης" επειδή εξουδετέρωναν τις θρησκευτικές εχθρότητες που δίχαζαν τους ιουδαίους, τους χριστιανούς, και τους μουσουλμάνους υποτελείς της αυτοκρατορίας.⁶⁹

Προοδευτικά, πάντως, αναπτύχθηκε ένας βαθμός δυσαρέσκειας και υποψίας. Στην Οθωμανική πρωτεύουσα, η πολιτική και οικονομική δύναμη βρισκόταν στα χέρια των επισήμων της αυλής οι οποίοι, με λίγες εξαιρέσεις, ήταν πρόσωπα χαμηλής ή μηδαμινής ικανότητας. Η δωροληψία ήταν το λάδι με το οποίο λειτουργούσε ο μηχανισμός της κυβέρνησης, ενώ η πρωτεύουσα ήταν ένας μαγνήτης για το συρφετό του κόσμου που ήταν συγκεντρωμένος εκεί από κάθε σημείο της αυτοκρατορίας και ακόμη πιο πέρα, επιζητώντας εύνοιες και επιρροή. Αναμενόταν ότι οποιαδήποτε εξέχουσα μορφή από άλλη χώρα ή από κάποια από τις υποτελείς επικράτειες, αμέσως μετά την άφιξη στην Κωνσταντινούπολη, θα προσχωρούσε στα πλήθη που επιζητούσαν προστασία στις αίθουσες υποδοχής των πασάδων και των υπουργών της αυτοκρατορικής αυλής. Κανένα στοιχείο δεν είχε χειρότερη φήμη από τις ανταγωνιστικές ομάδες των Περσών πολιτικών εξορίστων που φημίζονταν τόσο για την επιτήδευσή τους όσο και για την έλλειψη ηθικών φραγμών.

Μπροστά στην αγωνία των φίλων που Τον παρότρυναν να εκμεταλλευτεί την επικρατούσα εχθρότητα απέναντι στην περσική κυβέρνηση και τη συμπάθεια που είχαν προκαλέσει τα δικά Του μαρτύρια, ο Μπαχάολλα κατέστησε σαφές ότι δεν είχε να προβάλει κανένα αίτημα. Παρόλο που διάφοροι υπουργοί της κυβέρνησης είχαν κάνει κοινωνικές επισκέψεις στην κατοικία που Του είχε παραχωρηθεί, Εκείνος δεν εκμεταλλεύτηκε αυτές τις ευκαιρίες. Βρισκόταν στην Κωνσταντινούπολη, έλεγε, ως καλεσμένος του Σουλτάνου, μετά από δική του πρόσκληση, και ενδιαφερόταν για πνευματικές και ηθικές υποθέσεις.

Πολλά χρόνια αργότερα, ο Πέρσης πρέσβης, Μιρζά Χοσέιν Χαν, αναφερόμενος στην υπηρεσιακή του περιοδεία στην Οθωμανική πρωτεύουσα, και παραπονούμενος για την καταστροφή την οποία είχε επιφέρει η απληστία και η αναξιοπιστία των συμπατριωτών του στη φήμη της Περσίας

στην Κωνσταντινούπολη, εξέφρασε μια εκπληκτικά αμερόληπτη εκτίμηση για το παράδειγμα που μπόρεσε σύντομα να δώσει η συμπεριφορά του Μπαχάλλα.⁷⁰ Κάποτε, παραταύτα, αυτός και οι συνάδελφοί του χρησιμοποίησαν την κατάσταση για να την παρουσιάσουν σαν έναν πονηρό τρόπο από την πλευρά του εξόριστου για την απόκρυψη μυστικών συνωμοσιών ενάντια στη δημόσια ασφάλεια και τη θρησκεία του κράτους. Κάτω από την πίεση αυτών των επιδράσεων, οι Οθωμανικές αρχές πήραν τελικά την απόφαση να μεταφέρουν τον Μπάχαιολλα και την οικογένειά Του στην επαρχιακή πόλη της Ανδριανούπολης. Η μετακίνηση έγινε εσπευσμένα, μέσα σ'έναν εξαιρετικά βαρύ χειμώνα. Στεγασμένοι εκεί σε ακατάλληλα κτήρια, χωρίς επαρκή ρουχισμό και άλλα αναγκαία εφόδια, οι εξόριστοι υπέμειναν για ένα χρόνο μεγάλα βάσανα. Ήταν σαφές ότι, παρόλο που δεν είχαν επιβαρυνθεί με κανένα αδίκημα και δεν τους είχε δοθεί καμιά ευκαιρία να υπερασπιστούν τον εαυτό τους, είχαν γίνει αυθαίρετα δημόσιοι κρατούμενοι.

Από την άποψη της θρησκευτικής ιστορίας, οι διαδοχικές εξορίες του Μπαχάολλα στην Κωνσταντινούπολη και Ανδριανούπολη έχουν έναν εντυπωσιακό συμβολισμό. Για πρώτη φορά, μια Φανέρωση του Θεού, Ιδρυτής ενός ανεξάρτητου θρησκευτικού συστήματος που επρόκειτο σύντομα να εξαπλωθεί σε όλο τον πλανήτη, είχε διασχίσει το στενό υδάτινο πέρασμα που χωρίζει την Ασία από την Ευρώπη, και είχε πατήσει το πόδι Του στη "Δύση". Όλες οι άλλες μεγάλες θρησκείες είχαν εμφανιστεί στην Ασία και η αποστολή των Ιδρυτών τους είχε περιοριστεί σε εκείνη την ήπειρο. Αναφερόμενος στο γεγονός ότι οι θρησκείες του παρελθόντος, και ειδικά εκείνες του Αβραάμ, του Χριστού και του Μωάμεθ, είχαν επιφέρει τις πιο σημαντικές τους επιδράσεις πάνω στην ανάπτυξη του πολιτισμού κατά τη διάρκεια της προς τη δύση εξάπλωσής τους, ο Μπαχάολλα προέβλεψε ότι το ίδιο πράγμα θα συνέβαινε σ'αυτή τη νέα εποχή, αλλά σε μια απέραντα

μεγαλύτερη κλίμακα. *"Στην Ανατολή το Φως της Αποκάλυψης Του έχει χαράξει. Στη Δύση τα σημάδια της κυριαρχίας Του έχουν εμφανιστεί. Στοχαστείτε πάνω σ'αυτό μέσα στις καρδιές σας, ω άνθρωποι..."*⁷¹

Επομένως, δεν είναι ίσως άξιο απορίας το γεγονός ότι ο Μπαχάολλα διάλεξε τη στιγμή αυτή για να κοινοποιήσει την αποστολή Του η οποία είχε σιγά σιγά εξασφαλίσει την αφοσίωση των οπαδών του Μπαμπ σ'όλη τη Μέση Ανατολή. Η ανακοίνωσή Του είχε τη μορφή δηλώσεων οι οποίες έχουν τη θέση τους ανάμεσα στα πιο αξιόλογα ντοκουμέντα της θρησκευτικής ιστορίας. Μέσα σ'αυτά, η Φανέρωση του Θεού απευθύνεται προς τους "Βασιλείς και Κυβερνήτες του κόσμου," αναγγέλλοντας σ'αυτούς τη χαραυγή της Ημέρας του Θεού, κάνοντας νύξη για τις έως τότε ασύλληπτες αλλαγές που αύξαναν την ορμή τους σ'όλο τον κόσμο, και επικαλώντας τους ως θεματοφύλακες του Θεού και των συνανθρώπων τους να ξεσηκωθούν και να υπηρετήσουν την πορεία της ενοποίησης του ανθρώπινου γένους. Εξαιτίας του σεβασμού που απολάμβαναν από τη μάζα των υπηκόων τους, και εξαιτίας της απολυταρχικής φύσης της εξουσίας που ασκούσαν οι περισσότεροι απ'αυτούς, ήταν στα χέρια τους να βοηθήσουν στο να πραγματοποιήσουν αυτό που αποκαλούσε "Μεγίστη Ειρήνη", μια παγκόσμια τάξη που χαρακτηρίζεται από ενότητα και εμπνέεται από Θεία δικαιοσύνη.

Μόνο με τη μεγαλύτερη δυσκολία μπορεί ο σύγχρονος αναγνώστης να φανταστεί τον ηθικό και διανοητικό κόσμο στον οποίο ζούσαν αυτοί οι μονάρχες του περασμένου αιώνα. Από τις βιογραφίες τους και την προσωπική τους αλληλογραφία, γίνεται προφανές ότι, με λίγες μόνο εξαιρέσεις, ήταν πρόσωπα θεοσεβούμενα, παίρνοντας ηγετικό μέρος στην πνευματική ζωή των αντίστοιχων εθνών τους, συχνά ως επικεφαλής της θρησκείας του κράτους, και πεπεισμένα για τις αλάνθαστες αλήθειες της Βίβλου ή του Κορανίου. Τη δύναμη που ασκούσαν οι περισσότεροι απ'αυτούς την απέδιδαν

κατευθείαν στη θεϊκή αυθεντία ορισμένων χωριών σε αυτά τα Ιερά Κείμενα, μια αυθεντία για την οποία εκφράζονταν δυναμικά. Ήταν χρισμένοι από το Θεό. Οι προφητείες που αναφέρονταν σε "Ημέρες Κρίσεως" και "στη Βασιλεία του Θεού" δεν αποτελούσαν γι'αυτούς μύθο και αλληγορία, αλλά βεβαιότητες πάνω στις οποίες βασιζόταν όλη η ηθική τάξη και για τις οποίες θα καλούνταν οι ίδιοι από το Θεό να δώσουν λόγο για τη άσκηση των καθηκόντων τους.

Οι επιστολές του Μπαχάολλα απευθύνονται σ'αυτό τον κόσμο της διανοήσης.

Ω Βασιλιάδες της γης! Εκείνος ο Οποίος είναι ο Κυρίαρχος όλων έχει έρθει. Η Βασιλεία είναι του Θεού, του Παντοδύναμου Προστάτη, του Αυθύπαρκτου.... Αυτή είναι μια Αποκάλυψη μπροστά στην οποία δεν μπορεί να συγκριθεί ο,τιδήποτε κατέχετε, ας μπορούσατε να το γνωρίζετε.

Προσέξτε μήπως η υπερηφάνεια σας εμποδίσει από το να αναγνωρίσετε την Πηγή της Αποκάλυψης, μήπως τα πράγματα αυτού του κόσμου σας αποκλείσουν, όπως ένα πέπλο, από Εκείνον ο Οποίος είναι ο Δημιουργός των ουρανών.... Μα τη δικαιοσύνη του Θεού! Δεν επιθυμούμε ν'απλώσουμε χέρι στα βασίλειά σας. Η αποστολή Μας είναι να καταλάβουμε και να κατακτήσουμε τις καρδιές των ανθρώπων....⁷²

Να ξέρετε ότι οι φτωχοί είναι η παρακαταθήκη του Θεού ανάμεσά σας. Προσέξτε ώστε να μην προδώσετε την παρακαταθήκη Του, να μην συμπεριφερθείτε σε κανέναν με αδικία και να μην βαδίζετε στους δρόμους των επίβουλων ανθρώπων. Αναμφισβήτητα θα κληθείτε να δώσετε λόγο για την παρακαταθήκη Του την ημέρα κατά την οποία θα στηθεί η Ζυγαριά της Δικαιοσύνης, την ημέρα κατά την οποία θα απονεμηθεί

στον καθένα το μερίδιο που τον αξίζει, όταν οι πράξεις όλων των ανθρώπων, είτε είναι πλούσιοι είτε φτωχοί, θα ζυγιστούν.

Εξετάστε την Υπόθεσή Μας, διερευνήστε τα πράγματα που Μας έχουν συμβεί, και αποφασίστε δίκαια ανάμεσα σε Μας και στους εχθρούς Μας, και να είστε από αυτούς που πράττουν δίκαια απέναντι στο πλησίον τους. Αν δεν σταματήσετε το χέρι του καταπιεστή, αν αμελήσετε την προάσπιση των δικαιωμάτων των καταπιεσμένων, τι δικαίωμα έχετε τότε να καυχίστε ανάμεσα στους ανθρώπους;⁷³

Αν δεν προσέξετε τις συμβουλές τις οποίες... έχουμε αποκαλύψει σ' αυτή την Πινακίδα, η Θεία Τιμωρία θα σας καταλάβει από κάθε κατεύθυνση, και η καταδίκη της δικαιοσύνης Του θα απαγγελθεί εναντίον σας. Εκείνη την ημέρα δε θα έχετε καμία δύναμη να αντισταθείτε σ' Αυτόν και θα αναγνωρίσετε την ίδια σας την αδυναμία....⁷⁴

Το όραμα της "Μεγίστης Ειρήνης" δεν προκάλεσε καμία ανταπόκριση από την πλευρά των ηγετών του δεκάτου ενάτου αιώνα. Τον εθνικιστικό επεκτατισμό και την αυτοκρατορική εξάπλωση υπερασπίστηκαν όχι μόνο βασιλείς αλλά και βουλευτές, ακαδημαϊκοί, καλλιτέχνες, εφημερίδες, και τα κύρια θρησκευτικά ιδρύματα ως πρόθυμοι προπαγανδιστές του Δυτικού θριάμβου. Προτάσεις για κοινωνική αλλαγή, οσοδήποτε αμερόληπτες και ιδεαλιστικές, αιχμαλωτίστηκαν αμέσως από ένα πλήθος νέων ιδεολογιών που είχαν ξεπηδήσει από το ανερχόμενο ρεύμα του δογματικού υλισμού. Στην Ανατολή, ο ισλαμικός κόσμος, υπνωτισμένος από τις δικές του αξιώσεις να εκπροσωπήσει όλα όσα θα μπορούσε ποτέ η ανθρωπότητα να γνωρίσει σχετικά με το Θεό και την αλήθεια, βυθίστηκε σταθερά βαθιά μέσα στην άγνοια, στο λήθαργο, και

σε μια δύσθυμη εχθρότητα απέναντι σε ένα ανθρώπινο γένος που απέτυχε να αναγνωρίσει αυτή την πνευματική υπεροχή.

Άφιξη στους Αγίους Τόπους

Έχοντας υπόψη τα προηγούμενα γεγονότα στη Βαγδάτη, είναι αξιοπερίεργο το ότι οι Οθωμανικές αρχές δεν προέβλεψαν αυτό που θα προέκυπε από την εγκατάσταση του Μπαχά'λλα σε μια άλλη σημαντική επαρχιακή πρωτεύουσα. Μέσα σ'ένα χρόνο από την άφιξή Του στην Ανδριανούπολη, ο κρατούμενός τους είχε προσελκύσει πρώτον το ενδιαφέρον και μετά τον ένθερμο θαυμασμό από πρόσωπα που ήταν εξέχοντα τόσο στην πνευματική όσο και στη διοικητική ζωή της περιοχής. Προς μεγάλη ανησυχία των εκπροσώπων της περσικής πρεσβείας, δύο από τους πιο αφοσιωμένους θαυμαστές ήταν ο Χουρσίντ-Πασά, ο Κυβερνήτης της επαρχίας, και ο Σείχολ-Ισλάμ, ο κορυφαίος θρησκευτικός ιεράρχης των σουννιτών. Στα μάτια αυτών που Τον φιλοξενούσαν και του λαού γενικά, ο εξόριστος θεωρείτο ένας ηθικός φιλόσοφος και άγιος του οποίου η ισχύ των διδασκαλιών έβρισκε την αντανάκλασή της όχι μόνο στο παράδειγμα της δικής Του ζωής αλλά και στις αλλαγές που προξενούσαν πάνω στο χείμαρρο των Περσών προσκυνητών που συνέρρεαν σ'αυτό το απομακρυσμένο κέντρο της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας με σκοπό να Τον επισκεφτούν.⁷⁵

Αυτές οι απροσδόκητες εξελίξεις έπεισαν τον πρέσβη της Περσίας και τους συναδέλφους του ότι ήταν θέμα χρόνου μόνο η εδραίωση του Μπαχά'ι κινήματος, το οποίο συνέχιζε να εξαπλώνεται στην Περσία, ως μια σημαντική δύναμη επιρροής πάνω στη γειτονική και αντίπαλη αυτοκρατορία. Σ'όλη αυτή την περίοδο της ιστορίας της, η ετοιμόρροπη Οθωμανική Αυτοκρατορία αγωνιζόταν ενάντια στις επαναλαμβανόμενες επιδρομές της Τσαρικής Ρωσίας, στις εξεγέρσεις μεταξύ των υποτελών της λαών, και στις επίμονες προσπάθειες των δήθεν ευνοϊκώς διατεθειμένων κυβερνήσεων της Βρετανίας και της

Αυστρίας να αποσπάσουν διάφορα τουρκικά εδάφη και να τα ενσωματώσουν στις δικές τους αυτοκρατορίες. Αυτές οι ασταθείς πολιτικές καταστάσεις στις ευρωπαϊκές επαρχίες της Τουρκίας πρόσφεραν καινούργια και επείγοντα επιχειρήματα υπερασπίζοντας την έκκληση του πρέσβη να σταλούν οι εξόριστοι σε μια απομακρυσμένη αποικία όπου ο Μπαχάολλα δε θα είχε περαιτέρω επαφή με κύκλους επιρροής, είτε της Τουρκίας είτε της Δύσης.

Όταν ο Τούρκος υπουργός εξωτερικών, Φουάντ-Πασά, επέστρεψε από μια επίσκεψή του στην Ανδριανούπολη, οι γεμάτες έκπληξη αναφορές του σχετικά με την υπόληψη που είχε καταφέρει να αποκτήσει ο Μπαχάολλα σ'όλη την περιοχή φάνηκαν ότι προσέδωσαν αξιοπιστία στις προτάσεις της περσικής πρεσβείας. Σ'αυτό το κλίμα απόψεων, η κυβέρνηση αποφάσισε αιφνίδια να υποβάλει το φιλοξενούμενό της σε αυστηρό περιορισμό. Χωρίς προειδοποίηση, μια μέρα νωρίς το πρωί, το σπίτι του Μπαχάολλα περικυκλώθηκε από στρατιώτες και οι εξόριστοι διατάχτηκαν να ετοιμαστούν για αναχώρηση με άγνωστο προορισμό.

Το μέρος που είχε επιλεγεί για αυτή την τελική εξορία ήταν η φρικτή πόλη-φρούριο της Άκκα στην Παλαιστίνη. Κακόφημη σ'όλη την αυτοκρατορία για τη ρυπαρότητα της ατμόσφαιράς της και την επικράτηση πολλών νόσων, η Άκκα ήταν μια αποικία κατάδικων που χρησιμοποιούσε το οθωμανικό κράτος για τη φυλάκιση επικίνδυνων εγκληματιών οι οποίοι αναμένονταν ότι δε θα άντεχαν για πολύ τη φυλάκισή τους εκεί. Φτάνοντας εκεί τον Αύγουστο του 1868, ο Μπαχάολλα, τα μέλη της οικογένειάς Του και μια ομάδα οπαδών Του που είχαν εξοριστεί μαζί Του, επρόκειτο να βιώσουν για δύο χρόνια μαρτύρια και κακή μεταχείριση μέσα στο ίδιο το φρούριο, και μετά να τεθούν σε κατ'οίκον περιορισμό σ'ένα κοντινό κτήριο που ανήκε σ'έναν ντόπιο έμπορο. Για ένα μεγάλο διάστημα οι εξόριστοι δεν πλησιάζονταν από τον προληπτικό λαό του τόπου που είχε προειδοποιηθεί σε δημόσια κηρύγματα ενάντια στο

"Θεό των Περσών", τον οποίο αναπαρίσταναν ως έναν εχθρό της δημόσιας τάξης και τροφοδότη βλάσφημων και ανήθικων ιδεών. Διάφορα μέλη της μικρής ομάδας των εξορίστων πέθαναν από τις στερήσεις και από άλλες καταστάσεις στις οποίες είχαν υποβληθεί.⁷⁶

Εκ των υστέρων, η πιο έντονη ειρωνεία φαίνεται να ήταν το γεγονός ότι η επιλογή της Παλαιστίνης ως το μέρος για τον αναγκαστικό περιορισμό του Μπαχάολλα ήταν το αποτέλεσμα πίεσης από εκκλησιαστικούς και πολιτικούς εχθρούς, σκοπός των οποίων ήταν η εξαφάνιση της θρησκευτικής Του επιρροής. Η Παλαιστίνη, την οποία τιμούσαν τρεις από τις μεγαλύτερες μονοθεϊστικές θρησκείες ως το σημείο που τέμνονταν οι κόσμοι του Θεού και του ανθρώπου, κατείχε τότε, όπως και για χιλιάδες χρόνια, μια μοναδική θέση στην ανθρώπινη προσδοκία. Μόνο λίγες εβδομάδες πριν την άφιξη του Μπαχάολλα, η κύρια ηγεσία του γερμανικού κινήματος των διαμαρτυρομένων Templers είχε πλεύσει από την Ευρώπη για να εγκαθιδρύσει στους πρόποδες του Όρους Κάρμηλου μια παροικία που θα υποδεχόταν το Χριστό, την εμφάνιση του οποίου θεωρούσαν επικείμενη. Πάνω στα υπέρθυρα μερικών μικρών σπιτιών που είχαν χτίσει, που βλέπουν απέναντι στον κόλπο τη φυλακή του Μπαχάολλα στην Άκκα, μπορεί να δει κανείς ακόμη και τώρα τέτοιες χαραγμένες επιγραφές όπως εκείνη που λέει: "Der Herr ist nahe" (ο Κύριος είναι κοντά).⁷⁷

Στην Άκκα, ο Μπαχάολλα συνέχισε την υπαγόρευση μιας σειράς επιστολών που απευθύνονταν σε ηγέτες, στον καθένα ατομικά, τις οποίες είχε αρχίσει στην Ανδριανούπολη. Μερικές από αυτές περιείχαν προειδοποιήσεις σχετικά με τη Θεία δίκη λόγω της αμέλειας και της κακής τους διοίκησης, προειδοποιήσεις των οποίων η δραματική εκπλήρωση ξεσήκωσε έντονες δημόσιες συζητήσεις σ'όλη την Εγγύ Ανατολή. Σε λιγότερο από δύο μήνες μετά την άφιξη των εξορίστων στην πόλη-φυλακή, ο Φουάντ Πασά, για παράδειγμα, ο υπουργός εξωτερικών των Οθωμανών, του οποίου οι διαστρεβλωμένες

αναφορές είχαν συμβάλει στην επίσπευση της εξουσίας, απολύθηκε αιφνίδια από τη θέση του και πέθανε στη Γαλλία από καρδιακή προσβολή. Το γεγονός σηματοδεύτηκε από μια δήλωση η οποία προέβλεπε την πρόωγη απόλυση του συναδέλφου του, Πρωθυπουργού Αλή Πασά, την ανατροπή και το θάνατο του Σουλτάνου, και την απώλεια τουρικών εδαφών στην Ευρώπη, μια σειρά συμφορών που ακολούθησε η μια ακριβώς την άλλη.⁷⁸

Μια επιστολή προς τον Αυτοκράτορα Ναπολέοντα Γ' προειδοποιούσε ότι, λόγω της ανειλικρίνείας του και την κατάχρηση της εξουσίας του: *"...η βασιλεία σου θα περιπέσει σε σύγχυση, και η αυτοκρατορία σου θα περάσει από τα χέρια σου, σαν μια τιμωρία για τις αδικίες που έχεις διαπράξει.... Μήπως το μεγαλείο σου σε έχει κάνει περήφανο; Μα τη ζωή Μου! Δε θα διαρκέσει..."*⁷⁹ Σχετικά με το γαλλο-πρωσικό πόλεμο και την επακόλουθη ανατροπή του Ναπολέοντα του Γ' που συνέβη σε λιγότερο από ένα χρόνο μετά από αυτή τη δήλωση, ο Alistair Home, ένας σύγχρονος μελετητής της γαλλικής πολιτικής ιστορίας του δεκάτου ενάτου αιώνα έχει γράψει τα εξής:

Η ιστορία δεν έχει ίσως γνωρίσει πιο τρομακτικό παράδειγμα εκείνου που οι Έλληνες ονόμαζαν "περιπέτεια", την τρομερή πώση από αλαζονικά ύψη. Αναμφισβήτητα κανένα έθνος στη σύγχρονη εποχή, τόσο κορεσμένο από εμφανές μεγαλείο και πλούσιο σε υλικά επιτεύγματα, δεν έχει ποτέ υποβληθεί σε χειρότερη ταπείνωση σε ένα τόσο σύντομο χρονικό διάστημα.⁸⁰

Μόνο λίγους μήνες πριν την απροσδόκητη σειρά των γεγονότων στην Ευρώπη τα οποία οδήγησαν στην εισβολή στα παπικά κράτη και την προσάρτηση της Ρώμης από τις δυνάμεις του νέου Βασιλείου της Ιταλίας, μια δήλωση απευθυνόμενη προς τον Πάπα Πίο ΙΧ είχε παροτρύνει τον Ποντίφικα με τα εξής λόγια: *"εγκατάλειψε τη βασιλεία σου στους βασιλείς, και*

*βγες έξω από την κατοικία σου, με το πρόσωπό σου στραμμένο προς τη Βασιλεία... Να είσαι όπως είναι ο Κύριός σου... Αληθινά, έχει έρθει η ημέρα της συγκομιδής, και όλα τα πράγματα έχουν ξεχωριστεί το ένα από το άλλο. Αυτός έχει φυλάξει εκείνο που επέλεξε, στην κιβωτό της δικαιοσύνης, και έχει ρίξει στη φωτιά εκείνο που της αρμόζει...."*⁸¹

Ο Γουλιέλμος Α', βασιλιάς της Πρωσίας, του οποίου οι στρατιές είχαν σημειώσει ευρύτατη νίκη στο γαλλο-πρωσικό πόλεμο, είχε προειδοποιηθεί από τον Μπαχάολλα στο Κιτάμπι-Ακντάς να λάβει σοβαρά υπόψη του το παράδειγμα της πώσης του Ναπολέοντα Γ' και άλλων κυβερνητών που υπήρξαν νικητές στον πόλεμο, και να μην επιτρέψει στην υπερηφάνεια να τον κρατήσει μακριά από το να αναγνωρίσει αυτή την Αποκάλυψη. Το ότι ο Μπαχάολλα προέβλεψε την αμέλεια του Γερμανού Αυτοκράτορα να ανταποκριθεί σ'αυτή την προειδοποίηση φαίνεται από το δυσσώωνο κείμενο που παρουσιάζεται αργότερα στο ίδιο Βιβλίο:

*Ω όχθες του Ρήνου! Σας έχουμε δει καλυμμένες με αίμα, καθώς τα ξίφη της τιμωρίας τραβήχτηκαν εναντίον σας. Αυτό θα συμβεί και άλλη φορά. Και ακούμε τους θρήνους του Βερολίνου, παρόλο που βρίσκεται σήμερα σε καταφανή δόξα.*⁸²

Μια εντυπωσιακά διαφορετική νότα χαρακτηρίζει δύο από τις κυριότερες διακηρύξεις, εκείνη που απευθυνόταν στη βασίλισσα Βικτωρία⁸³ και την άλλη προς τους "Κυβερνήτες της Αμερικής και τους Προέδρους των εκεί Δημοκρατιών". Η πρώτη επαινεί την πρωτοποριακή επίτευξη που σημειώθηκε με την κατάργηση του θεσμού της δουλείας σ'όλη τη Βρετανική Αυτοκρατορία, και επιδοκιμάζει την αρχή της αντιπροσωπευτικής κυβέρνησης. Η τελευταία, η οποία αρχίζει με την αναγγελία της Ημέρας του Θεού, κλείνει με μια έκκληση, ουσιαστικά με μια εντολή, που δεν παραλληλίζεται με κανένα από τα άλλα μηνύματα: "Θεραπεύσετε τον καταπονημένο με τα

*χέρια της δικαιοσύνης, και συντρίψτε τον καταπιεστή που επιδεικνύεται με τη ράβδο των εντολών του Κυρίου σας, Εκείνου που διατάζει, του Παντογνώστη."*⁸⁴

Η θρησκεία ως Φως και Σκοτάδι

Η πιο αυστηρή επίκριση του Μπαχάολλα επιφυλάσσεται για τα εμπόδια τα οποία, σε όλη την πορεία της ιστορίας, ύψωσε η οργανωμένη θρησκεία ανάμεσα στην ανθρωπότητα και στις Αποκαλύψεις του Θεού. Τα δόγματα, εμπνευσμένα από τις λαϊκές προλήψεις και τελειοποιημένα με άσκοπη ευφυΐα, έχουν επανειλημμένα εκμεταλλευτεί μια Θεία πορεία της οποίας ο σκοπός ήταν σε κάθε εποχή πνευματικός και ηθικός. Οι νόμοι της κοινωνικής αλληλεπίδρασης, που αποκαλύφθηκαν με σκοπό τη σταθεροποίηση της κοινοτικής ζωής, έχουν αποτελέσει τη βάση για τις δομές κάποιου απόκρυφου δόγματος και πρακτικής τα οποία έχουν επιβαρύνει τις μάζες ενώ υποτίθεται ότι θα εξυπηρετούσαν το συμφέρον τους. Ακόμα και η εξάσκηση της διανόησης, το κύριο εργαλείο που κατέχει το ανθρώπινο γένος, έχει σκόπιμα εμποδιστεί, επιφέροντας μια αναπόφευκτη αποτυχία στο διάλογο μεταξύ της πίστης και της επιστήμης από τον οποίο εξαρτάται η πολιτισμένη ζωή.

Η συνέπεια αυτής της δυσάρεστης καταγραφής είναι η κακή φήμη που απέκτησε η θρησκεία παγκοσμίως. Ακόμη χειρότερα, η οργανωμένη θρησκεία έχει γίνει από μόνη της μια πολύ ισχυρή αιτία μίσους και διαμάχης ανάμεσα στους λαούς του κόσμου. *"Ο θρησκευτικός φανατισμός και το μίσος,"* προειδοποίησε ο Μπαχάολλα πριν από έναν αιώνα και περισσότερο, *"είναι μια καταστρεπτική φωτιά της οποίας τη σφοδρότητα κανείς δεν μπορεί να σβήσει. Το Χέρι της Θείας δύναμης μόνο μπορεί να σώσει την ανθρωπότητα από αυτή την απελπιστική συμφορά."*⁸⁵

Εκείνοι τους οποίους ο Θεός θα καταστήσει υπεύθυνους γι'αυτή την τραγωδία, λέει ο Μπαχάολλα, είναι οι θρησκευτικοί αρχηγοί της ανθρωπότητας, που έχουν τολμήσει να μιλήσουν αντ'Αυτού σ'όλη την πορεία της ιστορίας. Η προσπάθειά τους να κάνουν το Λόγο του Θεού δικό τους αποκλειστικό δικαίωμα, και την εξήγησή του ένα μέσο για την αύξηση του προσωπικού τους μεγαλείου, έχει αποτελέσει το μεγαλύτερο και ίσως το μοναδικό εμπόδιο ενάντια στο οποίο έχει αγωνιστεί η πρόοδος του πολιτισμού. Σε αναζήτηση των στόχων τους, πολλοί απ'αυτούς δε δίστασαν ν'απλώσουν τα χέρια τους ενάντια στους Ίδιους τους Απεσταλμένους του Θεού, κατά την εμφάνισή τους:

*Οι θρησκευτικοί αρχηγοί, σε κάθε εποχή, εμπόδισαν τους ανθρώπους τους να φτάσουν στις όχθες της αιώνιας σωτηρίας, εφόσον εκείνοι κρατούσαν τα ηνία της εξουσίας στην ισχυρή τους παλάμη. Μερικοί από τον πόθο της αρχηγίας, άλλοι από έλλειψη γνώσης και κατανόησης, αποτέλεσαν την αιτία της στέρησης των ανθρώπων. Εξαιτίας της καθιέρωσής τους και του κύρους τους, κάθε Προφήτης του Θεού ήπιε από το κύπελλο της αυτοθυσίας...*⁸⁶

Απευθυνόμενος προς τους κληρικούς όλων των θρησκειών, ο Μπαχάολλα προειδοποιεί για την ευθύνη που έχουν τόσο απερίσκεπτα αναλάβει στην ιστορία:

*Είστε σαν μια πηγή. Αν αλλάξει θα αλλάξουν και τα ποτάμια που διακλαδώνονται απ'αυτήν. Φοβηθείτε το Θεό, και συγκαταλεχθείτε ανάμεσα στους ευσεβείς. Κατά τον ίδιο τρόπο, αν φθαρεί η καρδιά ενός ανθρώπου, θα φθαρούν επίσης και τα μέλη του. Και παρομοίως, αν η ρίζα ενός δέντρου σαπίσει, τα κλαδιά του, και τα κλωνάρια του, και οι καρποί του θα σαπίσουν.*⁸⁷

Αυτές οι ίδιες δηλώσεις, που αποκαλύφθηκαν σε μια εποχή όταν η θρησκευτική ορθοδοξία υπήρξε μια από τις κυριότερες δυνάμεις σ'όλο τον κόσμο, δήλωναν ότι αυτή η δύναμη είχε ουσιαστικά τελειώσει, και ότι η εκκλησιαστική κάστα δεν έχει να παίξει έναν περαιτέρω κοινωνικό ρόλο στην παγκόσμια ιστορία: "*Ω πλήθος ιερωμένων! Δε θα δείτε στο εξής τον εαυτό σας να κατέχει οποιαδήποτε δύναμη...*"⁸⁸ Σε έναν ιδιαίτερα εκδικητικό ανταγωνιστή του μουσουλμανικού κλήρου, ο Μπαχάολλα είπε: "*Είσαι σαν το τελευταίο ίχνος ηλιόφωτος πάνω στην κορυφή του βουνού. Σύντομα θα χαθεί όπως έχει οριστεί από το Θεό, τον Κατέχοντα τα πάντα, τον Πλέον Υψηλό. Η δόξα σου και η δόξα εκείνων που μοιάζουν σε σένα, σας έχει αφαιρεθεί...*"⁸⁹

Δεν είναι η οργάνωση της θρησκευτικής δραστηριότητας στην οποία απευθύνονται αυτές οι δηλώσεις, αλλά η κακή χρήση τέτοιων μέσων. Οι γραφές του Μπαχάολλα είναι γενναιόδωρες στην εκτίμησή τους όχι μόνο της σπουδαίας συνεισφοράς που η οργανωμένη θρησκεία παρείχε στον πολιτισμό, αλλά και του οφέλους που έχει αποκομίσει ο κόσμος από την αυτοθυσία και την αγάπη προς την ανθρωπότητα που χαρακτήριζε τους κληρικούς και τους θρησκευτικούς λειτουργούς κάθε πίστης:

*Εκείνοι οι ιερωμένοι... οι οποίοι είναι πραγματικά στολισμένοι με το κόσμημα της γνώσης και ενός ευσεβούς χαρακτήρα είναι, αληθινά, σαν ένα κεφάλι για το σώμα του κόσμου, και σαν μάτια για τα έθνη....*⁹⁰

Μάλιστα, η πρόκληση για όλους τους ανθρώπους, πιστούς και άπιστους, κληρικούς και λαϊκούς, είναι η αναγνώριση των συνεπειών που πλήττουν τον κόσμο τώρα σαν αποτέλεσμα της παγκόσμιας φθοράς της θρησκευτικής δύναμης. Η αποξένωση της ανθρωπότητας από το Θεό, που επικρατούσε σ'όλο τον προηγούμενο αιώνα, μια σχέση από την οποία εξαρτάται η διάρθρωση της ίδιας της ηθικής ζωής, έχει καταρρεύσει. Οι

φυσικές ικανότητες της λογικής ψυχής, ζωτικές για την ανάπτυξη και τη διατήρηση των ανθρώπινων αξιών, έχουν παγκοσμίως υποτιμηθεί:

Η ζωτικότητα της ανθρώπινης πίστης στο Θεό σβήνει σε κάθε χώρα. Τίποτα εκτός από το ευεργετικό Του φάρμακο δεν μπορεί ποτέ να την επαναφέρει. Η διάβρωση της ασέβειας προσβάλλει τα ουσιώδη της ανθρώπινης κοινωνίας. Τί άλλο εκτός από το Ελιξήριο της ισχυρής Του Αποκάλυψης μπορεί να την εξαλείψει και να την αναζωογονήσει... Ο Λόγος του Θεού, μόνο, μπορεί να έχει την αξίωση της διάκρισης για το ότι είναι προικισμένος με την ικανότητα που απαιτείται για μια τόσο σημαντική και μεγαλεπίβολη αλλαγή.⁹¹

Παγκόσμια Ειρήνη

Στο φως των επακόλουθων γεγονότων, οι προειδοποιήσεις και εκκλήσεις των γραφών του Μπαχάολλα κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου προσλαμβάνουν μια φοβερή δριμύτητα:

Ω εσείς εκλεγμένοι αντιπρόσωποι των ανθρώπων σε κάθε χώρα!... Δέστε τον κόσμο σαν το ανθρώπινο σώμα, που ενώ κατά τη δημιουργία του ήταν πλήρες και τέλειο, έχει προσβληθεί, για διάφορες αιτίες, από σοβαρές διαταραχές και αρρώστιες. Ούτε για μια μέρα δεν ησύχασε, αλλά μάλλον η ασθένειά του έγινε περισσότερο σοβαρή, καθώς βρέθηκε στα χέρια ανίδεων γιατρών, οι οποίοι έδωσαν όλα τα ηνία στους προσωπικούς τους πόθους...

Τον βλέπουμε, σήμερα, στο έλεος κυβερνητών που είναι τόσο μεθυσμένοι από υπερηφάνεια ώστε δεν μπορούν να διακρίνουν καθαρά το δικό τους μέγιστο όφελος, πόσο μάλλον να αναγνωρίσουν μια

Αποκάλυψη τόσο σύνθετη και γεμάτη προκλήσεις όσο αυτή....⁹²

Αυτή είναι η Ημέρα κατά την οποία η γη θα διαλαλήσει τα νέα της. Οι εργάτες της αδικίας είναι τα βάρη της, ας μπορούσατε να το αντιληφθείτε....⁹³

Όλοι οι άνθρωποι έχουν δημιουργηθεί για να οδηγήσουν μπροστά έναν πολιτισμό που συνεχώς προοδεύει. Ο Πανίσχυρος είναι μάρτυς Μου: Το να πράττει κανείς σαν τα ζώα του αγρού είναι ανάξιο του ανθρώπου. Εκείνες οι αρετές που αρμόζουν στην αξιοπρέπεια του είναι η υπομονή, το έλεος, η φιλευσπλαχνία και η στοργική καλοσύνη προς όλους τους λαούς και τους ομοειδείς του πάνω στη γη....⁹⁴

Μια νέα ζωή, αυτή την εποχή, σαλεύει μέσα σ'όλους τους λαούς της γης, και εντούτοις κανείς δεν έχει ανακαλύψει την αιτία της ούτε έχει αντιληφθεί το κίνητρό της. Σκεφτείτε τους λαούς της Δύσης. Παρατηρήστε πώς, σ'αναζήτηση αυτού που είναι μάταιο και ασήμαντο, έχουν θυσιάσει, και ακόμη θυσιάζουν, αμέτρητες ζωές για χάρη της καθιέρωσης και της προώθησής του....⁹⁵

Σε όλα τα ζητήματα η μετριοπάθεια είναι επιθυμητή. Αν κάποιο πράγμα οδηγείται στα άκρα, θα αποδειχτεί πηγή κακού.... Υπάρχουν περίεργα και εκπληκτικά πράγματα στη γη αλλά είναι κρυμμένα από το νου και την αντίληψη των ανθρώπων. Αυτά τα πράγματα είναι ικανά να αλλάξουν ολόκληρη την ατμόσφαιρα της γης και η μόλυνσή τους θα αποδεικνυόταν θανατηφόρα....⁹⁶

Σε μεταγενέστερες γραφές, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που απευθύνονται στην ανθρωπότητα συλλογικά, ο

Μπαχάλλα παρότρυνε την υιοθέτηση μέτρων για αυτό που αποκάλεσε "Μεγίστη Ειρήνη". Αυτά, είπε, θα αμβλύνουν τα βάσανα και την αποδιοργάνωση, που έβλεπε ν'απλώνεται μπροστά στο ανθρώπινο γένος, μέχρι που οι λαοί του κόσμου θα ασπαστούν την Αποκάλυψη του Θεού και μέσω αυτής θα φέρουν τη Μεγίστη Ειρήνη:

Πρέπει να έρθει η ώρα κατά την οποία η επιτακτική ανάγκη για τη σύγκληση μιας τεράστιας συνάθροισης που θα περιλαμβάνει όλους τους ανθρώπους θα πραγματοποιηθεί παγκόσμια. Οι κυβερνήτες και οι βασιλιάδες της γης πρέπει οπωσδήποτε να παραβρεθούν σ'αυτήν, και, συμμετέχοντας στις συζητήσεις της, πρέπει να εξετάσουν τους τρόπους και τα μέσα που θα θέσουν τα θεμέλια της Μεγάλης Ειρήνης του κόσμου μεταξύ των ανθρώπων. Μια τέτοια ειρήνη προϋποθέτει την απόφαση των Μεγάλων Δυνάμεων για χάρη της ηρεμίας των λαών της γης, να συμφιλιωθούν απολύτως μεταξύ τους. Αν οποιοσδήποτε βασιλιάς πάρει τα όπλα εναντίον κάποιου άλλου, όλοι θα 'πρεπε να ξεσηκωθούν ενωμένοι και να τον εμποδίσουν. Αν συμβεί αυτό, τα έθνη του κόσμου δε θα χρειάζονται πια καθόλου εξοπλισμούς, εκτός για το σκοπό της διαφύλαξης της ασφάλειας του βασιλείου τους και της διατήρησης της εσωτερικής τάξης μέσα στις επικράτειες τους. Πλησιάζει η μέρα κατά την οποία όλοι οι λαοί του κόσμου θα έχουν υιοθετήσει μια παγκόσμια γλώσσα και μια κοινή γραφή. Όταν επιτευχθεί αυτό, σε οποιαδήποτε πόλη ταξιδέψει ένας άνθρωπος, θα είναι σαν να μπαίνει στην πατρίδα του.... Πραγματικά άνθρωπος είναι εκείνος ο οποίος αφιερώνεται σήμερα στην υπηρεσία ολόκληρου του ανθρώπινου γένους.... Δεν πρέπει να περηφανεύεται εκείνος που αγαπά την πατρίδα του, αλλά μάλλον εκείνος που αγαπά όλο τον

*κόσμο. Η γη είναι μια χώρα και η ανθρωπότητα οι πολίτες της.*⁹⁷

"Όχι με τη Δική Μου Θέληση"

Στην επιστολή Του προς το Νασερεντίν Σαχ, τον κυβερνήτη της Περσίας, η οποία απέχει από οποιαδήποτε μομφή σχετικά με τη φυλάκισή Του στο Σιαχ-Τσάλ και τις άλλες αδικίες που είχε υποστεί από τα χέρια του βασιλιά, ο Μπαχάολλα μιλά για το δικό Του ρόλο στο Θεϊκό Σχέδιο:

*Δεν ήμουν παρά ένας άνθρωπος σαν τους άλλους, κοιμισμένος πάνω στην κλίνη Μου, όταν ιδού, οι αγγελοι του Πανενδόξου έπνευσαν πάνω Μου και Μου δίδαξαν τη γνώση όλων όσων υπήρχαν. Αυτό το πράγμα δεν προέρχεται από Μένα, αλλά από Έναν ο Οποίος είναι Πανίσχυρος και Παντογνώστης. Και Αυτός Με πρόσταξε να υψώσω τη φωνή Μου μεταξύ της γης και του ουρανού, και γι'αυτό Μου συνέβη εκείνο που έγινε η αιτία να χυθούν τα δάκρυα κάθε ανθρώπου με αντίληψη. Δε σπούδασα τις γνώσεις που είναι διαδεδομένες μεταξύ των ανθρώπων. Δε μετείχα στα σχολεία τους. Ρωτήστε την πόλη όπου διέμενα, για να βεβαιωθείτε ότι δεν είμαι από αυτούς που ψεύδονται.*⁹⁸

Η αποστολή στην οποία είχε αφιερώσει ολόκληρη τη ζωή Του, η οποία Του είχε στοιχίσει τη ζωή του μικρότερου αγαπημένου Του γιού,⁹⁹ καθώς και όλα τα υλικά Του υπάρχοντα, που είχε κλονίσει την υγεία Του, και είχε επιφέρει φυλάκιση, εξορία, και κακή μεταχείριση, δεν ήταν κάτι που είχε αρχίσει ο Ίδιος. "Όχι με τη δική Μου θέληση", είπε, είχε μπει σε μια τέτοια διαδικασία:

Νομίζετε, ω άνθρωποι, ότι κρατώ μέσα στην παλάμη Μου τον έλεγχο της έσχατης Θέλησης του

Θεού και του Σκοπού Του;... Αν ο απώτατος προορισμός της Πίστης του Θεού ήταν στα χέρια Μου, δε θα δεχόμουν ποτέ, ούτε για ένα λεπτό ακόμη, να φανερώσω τον Εαυτό Μου σε σας, ούτε θα επέτρεπα να βγει μια λέξη από τα χείλη Μου. Σ' αυτό ο Θεός ο Ίδιος είναι, αληθινά, μάρτυς Μου.¹⁰⁰

Ενώ είχε παραδοθεί ανεπιφύλακτα στη διαταγή του Θεού, δεν είχε επίσης καμιά αμφιβολία σχετικά με το ρόλο τον οποίο είχε κληθεί να παίξει στην ανθρώπινη ιστορία. Σαν Απεσταλμένος του Θεού σ' αυτή την εποχή της εκπλήρωσης, Αυτός είναι ο υποσχέμενος όλων των ιερών κειμένων του παρελθόντος, "η Επιθυμία των Εθνών", "ο Βασιλιάς της Δόξας". Για τον Ιουδαϊσμό είναι ο "Κύριος των Δυνάμεων". Για το Χριστιανισμό, η Επάνοδος του Χριστού εν τη δόξη του Πατρός. Για το Ισλάμ, η "Μεγάλη Αναγγελία". Για το Βουδισμό, ο Μετρέγια Βούδα. Για τον Ινδουισμό, η νέα ενσάρκωση του Κρίσνα. Για το Ζωροαστρισμό, η εμφάνιση του "Σαχ-Μπαχράμ".¹⁰¹

Όπως οι Απεσταλμένοι του Θεού που πέρασαν πριν απ' Αυτόν, έτσι κι Αυτός είναι και η Φωνή του Θεού αλλά και ο ανθρώπινος αγωγός της: "Όταν συλλογίζομαι, ω Θεέ μου, τη σχέση που με συνδέει με Σένα, ωθούμαι στο να διακηρύξω σε όλα τα δημιουργήματα `αληθινά εγώ είμαι ο Θεός! ' και όταν παρατηρώ τον εαυτό μου, ιδού, τον βρίσκω πιο ευτελή από τον πηλό!"¹⁰²

"Ορισμένοι ανάμεσά σας" , δήλωσε, "έχουν πει: `Αυτός είναι Εκείνος ο Οποίος έχει ισχυριστεί ότι είναι Θεός.' Μα το Θεό! Αυτή είναι μια αισχρή κατηγορία. Εγώ δεν είμαι παρά ένας υπηρέτης του Θεού ο Οποίος έχει πιστέψει σ' Αυτόν και στα σημεία Του... Η γλώσσα Μου, και η καρδιά Μου, και η εσωτερική και εξωτερική Μου ύπαρξη πιστοποιούν ότι δεν υπάρχει άλλος Θεός εκτός απ' Αυτόν, ότι όλα τα άλλα έχουν

*δημιουργηθεί με την προσταγή Του, και έχουν σχηματιστεί με τη λειτουργία της θέλησής Του.... Εγώ είμαι Εκείνος που διακηρύττει παντού τις εύνοιες με τις οποίες ο Θεός Με έχει τιμήσει, μέσω της γενναιοδωρίας Του. Αν αυτή είναι η παράβασή Μου, τότε είμαι πραγματικά ο πρώτος από τους παραβάτες...."*¹⁰³

Οι γραφές του Μπαχάολλα καταπιάνονται με ένα πλήθος μεταφορών στην προσπάθειά τους να εκφράσουν το παράδοξο που υπάρχει στην καρδιά του φαινομένου που είναι η Αποκάλυψη της Θέλησης του Θεού:

*Εγώ είμαι το βασιλικό Γεράκι πάνω στο χέρι του Πανίσχυρου. Ανοίγω τις κρεμασμένες φτερούγες κάθε συντετριμμένου πουλιού και του αρχίζω το πέταγμα.*¹⁰⁴

*Αυτό δεν είναι παρά ένα φύλλο που οι άνεμοι της θέλησης του Κυρίου σου, του Πανίσχυρου, του Πανένδοξου, έχουν σαλέψει. Μπορεί να μείνει ακίνητο όταν πνέουν οι θυελλώδεις άνεμοι; Όχι, μα το Θεό ο Οποίος είναι ο Κύριος όλων των Ονομάτων και Ιδιοτήτων! Το κινούν όπως επιθυμούν...."*¹⁰⁵

Η Συνθήκη του θεού με την Ανθρωπότητα

Τον Ιούνιο του 1877, ο Μπαχάολλα βγήκε τελικά από τον αυστηρό περιορισμό της φυλακής-πόλης της Άκκα και μετακόμισε με την οικογένειά Του στο "Μαζραέ", ένα μικρό κτήμα μερικά μίλια βόρεια της πόλης.¹⁰⁶ Όπως είχε προφητευτεί στη δήλωσή Του προς την τουρκική κυβέρνηση, ο Σουλτάνος Αμπντόλ-Αζίζ είχε ανατραπεί και δολοφονηθεί σε ένα πραξικόπημα μέσα στο παλάτι, ενώ οι ριπές των ανέμων της πολιτικής αλλαγής που σάρωναν τον κόσμο είχαν αρχίσει να εισβάλλουν ακόμα και μέσα στους αποκλειστικούς χώρους του Οθωμανικού αυτοκρατορικού συστήματος. Ύστερα από μια σύντομη διετή παραμονή στο Μαζραέ, ο Μπαχάολλα

μετακόμισε στο "Μπαχτζί", μια μεγάλη κατοικία που περιβαλλόταν από κήπους, την οποία ο γιος Του είχε ενοικιάσει γι'Αυτόν και τους συγγενείς Του.¹⁰⁷ Τα δώδεκα υπολείποντα χρόνια της ζωής Του ήταν αφιερωμένα στις γραφές Του πάνω σ'ένα ευρύ φάσμα πνευματικών και κοινωνικών θεμάτων, καθώς και στην υποδοχή ενός πλήθους Μπαχάι προσκυνητών που κατάφεραν να έρθουν, με μεγάλη δυσκολία, από την Περσία και από άλλα μέρη.

Σε όλη την Εγγύ και Μέση Ανατολή ένας πυρήνας κοινοτικής ζωής είχε αρχίσει να διαμορφώνεται μεταξύ αυτών που είχαν αποδεχτεί το μήνυμά Του. Για την καθοδήγησή της, ο Μπαχάολλα είχε αποκαλύψει ένα σύστημα νόμων και θεσμών που προορίζονταν να προσφέρουν πρακτική εφαρμογή στις αρχές που αναφέρονταν μέσα στις γραφές Του.¹⁰⁸ Η εξουσία ήταν παραχωρημένη σε συμβούλια που εκλέγονταν δημοκρατικά από όλη την κοινότητα, είχαν γίνει προβλέψεις ώστε να αποκλειστεί η πιθανότητα εμφάνισης μιας "ελίτ" κληρικών, ενώ εδραιώθηκαν αρχές για συμβουλευτική συζήτηση και ομαδική λήψη αποφάσεων.

Στην καρδιά αυτού του συστήματος ήταν εκείνο που ο Μπαχάολλα χαρακτήρισε ως "νέα Συνθήκη" ανάμεσα στο Θεό και στην ανθρωπότητα. Το χαρακτηριστικό γνώρισμα της ενηλικίωσης της ανθρωπότητας είναι ότι, για πρώτη φορά στην ιστορία του, ολόκληρο το ανθρώπινο γένος είναι συνειδητά αναμειγμένο, οσοδήποτε αμυδρά, στη συναίσθηση της ενότητάς του και της γης σαν μια μοναδική πατρίδα. Αυτό το ξύπνημα ανοίγει το δρόμο για μια καινούργια σχέση ανάμεσα στο Θεό και στην ανθρωπότητα. Καθώς οι λαοί του κόσμου θα ασπάζονται το πνευματικό κύρος που ενυπάρχει στην καθοδήγηση της Αποκάλυψης του Θεού για αυτή την εποχή, είτε ο Μπαχάολλα, θα βρουν μέσα τους μια ενίσχυση την οποία η ανθρώπινη προσπάθεια από μόνη της έχει αποδειχτεί ανίκανη να παράγει. "Μια νέα γενιά ανθρώπων"¹⁰⁹ θα αναδυθεί σαν αποτέλεσμα αυτής της σχέσης, και θα αρχίσει το έργο της

οικοδόμησης ενός παγκόσμιου πολιτισμού. Η αποστολή της Μπαχά'ι κοινότητας ήταν να επιδείξει την αποτελεσματικότητα αυτής της Συνθήκης στη θεραπεία των δεινών που διαιρούν το ανθρώπινο γένος.

Ο Μπαχάολλα πέθανε στο Μπαχτζί στις 29 Μαΐου, 1892, σε ηλικία 75 ετών. Την ώρα του θανάτου Του, η υπόθεση που Του είχε ανατεθεί σαράντα χρόνια νωρίτερα στο σκοτάδι του Μαύρου Λάκκου της Τεχεράνης, ήταν έτοιμη να ξεφύγει από τα σύνορα των ισλαμικών χωρών όπου είχε διαμορφωθεί, και να εγκαθιδρυθεί πρώτα στην Αμερική και στην Ευρώπη και έπειτα σ'όλο τον κόσμο. Το γεγονός αυτό, θα αποτελούσε από μόνο του μια δικαίωση της υπόσχεσης της νέας Συνθήκης ανάμεσα στο Θεό και στην ανθρωπότητα. Διότι απόλες τις ανεξάρτητες θρησκείες του κόσμου, μόνο η Μπαχά'ι Πίστη και η κοινότητα των οπαδών της μπόρεσαν να περάσουν με επιτυχία τον κρίσιμο πρώτο αιώνα της ύπαρξής τους διατηρώντας την ενότητά τους άθικτη και άφθαρτη από το πανάρχαιο σχίσμα και τη θρησκευτική διαμάχη. Η εμπειρία τους προσφέρει ακαταμάχητη μαρτυρία για την πεποίθηση του Μπαχάολλα ότι το ανθρώπινο γένος, με όλη την ποικιλομορφία του, μπορεί να μάθει να ζει και να λειτουργεί σαν ένας λαός, σε μια κοινή παγκόσμια πατρίδα.

Μόλις δύο χρόνια πριν από το θάνατό Του, ο Μπαχάολλα δέχτηκε στο Μπαχτζί έναν από τους λίγους Δυτικούς που Τον συνάντησαν, και τον μόνο που άφησε μια γραπτή περιγραφή της εμπειρίας του. Ο επισκέπτης ήταν ο Edward Granville Brown, ένας ανερχόμενος νεαρός ανατολιστής από το πανεπιστήμιο του Cambridge, του οποίου η προσοχή είχε αρχικά στραφεί προς τη δραματική ιστορία του Μπαμπ και της ηρωικής ομάδας των οπαδών Του. Σχετικά με τη συνάντησή του με τον Μπαχάολλα, ο Brown έγραψε:

"Αν και υποπτευόμουν αμυδρά, το προς τα πού θα πήγαινα και ποιον θα αντίκριζα, (διότι δε μου είχαν πει

ποτέ τίποτε το συγκεκριμένο) πέρασαν ένα ή δύο δευτερόλεπτα μέχρι να συνειδητοποιήσω, με ένα αίσθημα θαυμασμού και δέους, ότι στο δωμάτιο υπήρχε κάποιος. Στη γωνιά που ακουμπούσε το ντιβάνι στον τοίχο, καθόταν μια θαυμαστή και αξιοσέβαστη μορφή... Το πρόσωπο εκείνου που αντίκρισα, δεν μπορώ να το ξεχάσω ποτέ, παρόλο που δεν μπορώ να το περιγράψω. Εκείνα τα διαπεραστικά μάτια, φαίνονταν σαν να διάβαζαν την ίδια σου την ψυχή. Δύναμη και εξουσία φώλιαζαν στα μεγάλα εκείνα φρύδια... Δεν ήταν ανάγκη να ρωτήσω σε τίνοσ την παρουσία βρισκόμουν, καθώς έκανα υπόκλιση μπροστά σ'έναν που είναι το αντικείμενο μας αφοσίωσης και αγάπης, που βασιλιάδες θα μπορούσαν να ζηλεύουν και αυτοκράτορες μάταια να ποθούν! Μια γλυκιά επιβλητική φωνή με κάλεσε να καθίσω και ύστερα συνέχισε: "Ευλογημένος ας είναι ο Θεός που φτάσατε!... Ήρθατε να δείτε ένα φυλακισμένο και εξόριστο... Δεν επιθυμούμε παρά μόνο το καλό του κόσμου και την ευτυχία των εθνών. Παρόλα αυτά Μας θεωρούν υποκινητές της διαμάχης και της ανταρσίας, άξιους για φυλάκιση και εξορία... Το να ενωθούν όλα τα έθνη σε μια πίστη και να γίνουν όλοι αδέρφια, να ενισχυθούν τα δεσμά της αγάπης και ενότητας ανάμεσα στους γιους των ανθρώπων, να πάψει να υπάρχει η θρησκευτική διχόνοια και να καταργηθούν οι φυλετικές διακρίσεις -- τί κακό υπάρχει σ'αυτό; Κι όμως έτσι θα γίνει. Αυτές οι άκαρπες διαμάχες, αυτοί οι ολέθριοι πόλεμοι θα περάσουν και θα έρθει η "Μεγίστη Ειρήνη"..."¹¹⁰

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Ο Μπαχάολλα ("Δόξα του Θεού") γεννήθηκε ως Χοσέιν Αλή. Η εξουσιοδοτημένη εργασία πάνω στην αποστολή του Μπαμπ και του Μπαχάολλα είναι το "God Passes By" του Σόγι Εφέντι (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1987). Για μια βιογραφική μελέτη βλ. του Hasan Balyuzi, "Bahá'u'lláh: The King of Glory" (Oxford: George Ronald, 1980). Μια εκτεταμένη ανασκόπηση των γραφών του Μπαχάολλα γίνεται από τον Adib Taherzadeh στο "The Revelation of Bahá'u'lláh" (Oxford: George Ronald, 1975), τέσσερις τόμοι.

2. Το Britannica Yearbook, 1988, δείχνει ότι, παρόλο που η Μπαχά'ι κοινότητα αριθμεί γύρω στα πέντε εκατομμύρια μέλη, η Πίστη έχει ήδη γίνει μια από τις ευρύτερα διαδεδομένες θρησκείες πάνω στη γη μετά το Χριστιανισμό. Υπάρχουν σήμερα 155 Μπαχά'ι Εθνικά Συμβούλια σε ανεξάρτητα κράτη και στις κυριότερες επικράτειες του κόσμου, και πάνω από 17.000 εκλεγμένα Συμβούλια λειτουργούν σε τοπικό επίπεδο. Εκτιμάται ότι εκπροσωπούνται 2.112 εθνικότητες και φυλές.

3. Arnold Toynbee, A Study of History, Vol. VIII (London: Oxford, 1954), p. 117.

4. Ο Μπαμπ ("Πύλη" ή "Πόρτα") γεννήθηκε ως Σεγιέντ Αλή-Μωχαμάντ στο Σιράζ, στις 20 Οκτωβρίου, 1819.

5. Κείμενα στις γραφές του Μπαμπ που αναφέρονται στην εμφάνιση "Εκείνου τον Οποίο θα φανερώσει ο Θεός" περιέχουν μυστικιστικές αναφορές στο "έτος Εννιά και στο "έτος Δέκα Εννιά" (δηλ. κατά προσέγγιση 1852 και 1863, υπολογίζοντας σε σεληνιακά έτη από το έτος της εγκαινίασης της αποστολής του Μπαμπ, στα 1844). Σε διάφορες περιστάσεις ο Μπαμπ έκανε νύξη σε ορισμένους από τους οπαδούς Του ότι θα έφταναν οι ίδιοι σε σημείο να αναγνωρίσουν και να υπηρετήσουν "Εκείνον τον Οποίο θα φανερώσει ο Θεός".

6. Η διακήρυξη του μηνύματος του Μπαμπ είχε φτάσει σε τζαμά και δημόσιους χώρους από ενθουσιώδεις ομάδες οπαδών, πολλοί από τους οποίους ήταν νεαροί ιεροσπουδαστές. Ο μουσουλμανικός κλήρος είχε απαντήσει υποκινώντας μαζικές βιαιότητες. Δυστυχώς, αυτά τα γεγονότα συνέπεσαν με μια πολιτική κρίση που δημιουργήθηκε με το θάνατο του Μωχάμαντ Σαχ και με έναν αγώνα για τη διαδοχή. Οι αρχηγοί της επιτυχημένης πολιτικής μερίδας πίσω από το νεαρό βασιλιά Νασρεντίν-Σαχ, ήταν εκείνοι που έστρεψαν τότε το βασιλικό στρατό ενάντια στους ένθερμους οπαδούς του Μπαμπ. Οι τελευταίοι,

έχοντας ανατραφεί σε ένα μουσουλμανικό πλαίσιο αναφοράς, και πιστεύοντας ότι είχαν ένα ηθικό δικαίωμα για αυτοάμυνα, κλείστηκαν σε αυτοσχέδια καταφύγια αντιστεκόμενοι σε μακρόχρονες, αιματηρές πολιορκίες. Όταν τελικά νικήθηκαν και σφάχτηκαν, και ο Μπαμπ είχε εκτελεστεί, δύο παράφρονες νεαροί Μπαμπί σταμάτησαν το Σάχη σ'ένα δημόσιο δρόμο και τον πυροβόλησαν με κυνηγετικό όπλο, σε μια αδέξια σχεδιασμένη απόπειρα δολοφονίας. Ήταν αυτό το περιστατικό που αποτέλεσε τη δικαιολογία για τις χειρότερες σφαγές των Μπαμπί που προκάλεσαν διαμαρτυρίες από Δυτικές πρεσβείες. Για μια περιγραφή της περιόδου βλ. W. Hatcher and D. Martin, *The Bahá'í Faith: The Emerging Global Religion* (San Francisco: Harper and Row, 1985), pp. 6-32.

7. Για μια περιγραφή αυτών των γεγονότων βλ. *God Passes By*, κεφάλαια I-V. Το ενδιαφέρον της Δύσης για το Μπαμπί κίνημα προκλήθηκε, ιδιαίτερα, με τη δημοσίευση στα 1865 του Joseph Arthur Comte de Gobineau, "Les religions et les philosophies dans l'Asie centrale" (Paris: Didier, 1865).

8. Μπαχάολλα, *Epistle to the Son of the Wolf* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1979), σσ. 20-21.

9. Ένας αριθμός Δυτικών διπλωμάτων και στρατιωτικών παρατηρητών έχουν αφήσει συνταρακτικές περιγραφές των όσων ήταν μάρτυρες. Εκδηλώθηκαν διάφορες επίσημες διαμαρτυρίες κατά των περσικών αρχών. Βλ. Moojan Momen, *The Babi and Bahá'í Religions, 1844-1944* (Oxford: George Ronald, 1981).

10. *Epistle*, σ. 21.

11. *Epistle*, σ. 22.

12. Υπήρχε, δικαιολογημένα, μεγάλη υποψία στην Περσία σχετικά με τις προθέσεις των κυβερνήσεων της Βρετανίας και της Ρωσίας, από τις οποίες και οι δυο είχαν για πολύ αναμειχτεί στις περσικές υποθέσεις.

13. Ο κεντρικός άξονας αυτών των προβλημάτων ήταν ο Μιρζά Γιαχγιά, ένας μικρότερος ετεροθαλής αδερφός του Μπαχάολλα. Ενώ ήταν ακόμη νέος και υπό την καθοδήγηση του Μπαχάολλα, ο Γιαχγιά είχε οριστεί από τον Μπαμπ ονομαστικά ως επικεφαλής της Μπαμπί κοινότητας, μέχρι την επικείμενη εμφάνιση "Εκείνου τον Οποίο θα φανέρωνε ο Θεός". Πέφτοντας, εντούτοις, υπό την επήρεια κάποιου πρώην μουσουλμάνου θεολόγου, του Σεγιέντ Μωχαμάντ Ισφαχανί, ο Γιαχγιά βαθμιαία αποξενώθηκε από τον αδερφό του. Αντί να

εκφραστεί ανοιχτά, αυτή η εχθρότητα βρήκε διέξοδο σε μια κρυφή αναταραχή που είχε μια καταστροφική επίδραση στο ήδη πεσμένο ηθικό των εξορίστων. Ο Γιαχιά τελικά αρνήθηκε να αποδεχτεί τη δήλωση του Μπαχάολλα, ενώ δεν έπαιξε κανένα ρόλο στην ανάπτυξη της Μπαχά'ι Πίστης που εισήγαγε αυτή η δήλωση.

14. Μπαχάολλα, "Το Βιβλίο της Βεβαιότητας", εκδόσεις Αηδώνι 1992, σ. 191.

15. Μπαχάολλα, "Απόκρυφα Λόγια", εκδόσεις Αηδώνι 1980, το 2 από τα Αραβικά στις σσ. 3-4, το 5 από τα Αραβικά στη σ. 5, το 35 από τα Αραβικά στη σ. 13, το 12 από τα Αραβικά στη σ. 7.

16. Το Βιβλίο της Βεβαιότητας, σσ. 1-2, σσ. 148-151.

17. Παρατίθεται στο God Passes By, σ. 137.

18. Απόσπασμα από τον Πρίγκιπα Ζέινολ-Αμπεντίν Χαν, God Passes By, σ. 135.

19. Βλ. Σημείωση 68 παρακάτω.

20. God Passes By, σ. 153. Όλο και περισσότερο, μετά τα 1863, η λέξη "Μπαχά'ι" αντικατέστησε το "Μπαμπί" σαν χαρακτηρισμός της καινούργιας Πίστης, επισημαίνοντας το γεγονός ότι μια εντελώς καινούργια θρησκεία είχε αναδυθεί.

21. Παρατίθεται στο "The Advent of Divine Justice" του Σόγι Εφέντι (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1984), σ. 77.

22. Μπαχάολλα, Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1983), σσ. 10-11.

23. Gleanings, σ. 297.

24. Gleanings, σ. 334.

25. Μικρή Επιλογή από τις Γραφές του Μπαχάολλα, εκδόσεις Αηδώνι 1983, σ. 7.

26. Μικρή Επιλογή από τις Γραφές του Μπαχάολλα, εκδόσεις Αηδώνι 1983, σ. 8.

27. Τα δύο αποσπάσματα που αναφέρονται παρατίθενται από τον Αμπντολ-Μπαχά στο J. E. Esslemont, Bahá'u'lláh and the New Era (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust 1987), σ. 170 και στο Tablets of Bahá'u'lláh Revealed after the Kitáb-i-Aqdas (Haifa: Bahá'í World Centre, 1982), σσ. 22-23, αντίστοιχα.

28. Στο *God Passes By*, σσ. 127-57, δίδεται μια περιγραφή αυτών των γεγονότων.

29. *Gleanings*, σσ. 4-5.

30. Το Βιβλίο της Βεβαιότητας, σσ. 72-73

31. Το Βιβλίο της Βεβαιότητας, σ. 74

32. Το Βιβλίο της Βεβαιότητας, σ. 74

33. Το Βιβλίο της Βεβαιότητας, σ. 77

34. Μικρή Επιλογή από τις Γραφές του Μπαχά'όλλα, σ. 13

35. *Gleanings*, σσ. 66-67.

36. *Gleanings*, σσ. 65-66.

37. Παρατίθεται στο "*Advent of Divine Justice*" σ. 79.

38. *Gleanings*, σ. 136.

39. Μικρή Επιλογή από τις Γραφές του Μπαχά'όλλα, σ. 16

40. *Gleanings*, σ. 164.

41. *Gleanings*, σ. 329.

42. Για μια λεπτομερή παρουσίαση αυτού του θέματος βλ. *Some Answered Questions του Αμπντόλ-Μπαχά* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1970), σσ. 163-201.

43. Παραδείγματα, με τα λόγια του Ιησού, είναι "Τι με λέγεις αγαθόν; ουδείς αγαθός εμῆ εἰς, ὁ Θεός ..." (Κατά Ματθαῖον 19:17). "Ἐγὼ καὶ ὁ Πατήρ ἐν εἰμέθεα." (Κατά Ἰωάννην 10:30).

44. *Gleanings*, σσ. 177-79.

45. *Gleanings*, σσ. 54-55.

46. *Gleanings*, σ. 56.

47. Καινή Διαθήκη, Κατά Ἰωάννην 1:10.

48. *Gleanings*, σσ. 141-42.

49. *The World Order of Bahá'u'lláh: Selected Letters*, του Σόγι Εφέντι (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1982), σ. 117.

50. *Gleanings*, σ. 74. Στις Μπαχά'ί γραφές ο όρος "Αδάμ" χρησιμοποιείται συμβολικά με δύο διαφορετικές σημασίες. Η μία

αναφέρεται στην εμφάνιση του ανθρώπινου γένους, ενώ η άλλη χαρακτηρίζει τον πρώτο από τους Απεσταλμένους του Θεού.

51. Μικρή Επιλογή από τις Γραφές του Μπαχάολλα, σσ. 53-54

52. Μικρή Επιλογή από τις Γραφές του Μπαχάολλα, σσ. 33

53. Βλ. του Μπαχάολλα, *The Seven Valleys and The Four Valleys* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1986), σσ. 6-7: "Ναι, παρόλο που θα ήταν ντροπή για τους σοφούς να αναζητούν τον Κύριο των Κυρίων μέσα στη σκόνη, εντούτοις αυτό υποδηλώνει το έντονο πάθος για αναζήτηση."

54. *World Order*, σ. 116.

55. *Seven Valleys*, σσ. 1-2.

56. Μικρή Επιλογή από τις Γραφές του Μπαχάολλα, σ. 54

57. *Gleanings*, σ. 286.

58. *Gleanings*, σσ. 4-5.

59. Καινή Διαθήκη, Κατά Ιωάννην 10:16.

60. Για μεγαλύτερη ανάπτυξη του θέματος των διδασκαλιών του Μπαχάολλα σχετικά με τη διαδικασία της ωρίμανσης του ανθρώπινου γένους, βλ. *World Order*, σσ. 162-63, 202.

61. *Gleanings*, σ. 217.

62. *Tablets*, σ. 164.

63. *Gleanings*, σ. 95.

64. *Tablets*, σ. 164.

65. Μικρή Επιλογή από τις Γραφές του Μπαχάολλα, σ. 6

66. *Tablets*, σσ. 66-67.

67. *Women: A compilation* (Toronto: Bahá'í Publishing Trust, 1986), σ. 26.

68. Ενας συνδυασμός ασυνήθιστων περιστάσεων είχε κάνει τις κεντρικές αρχές της Κωνσταντινούπολης ιδιαίτερα ευμενείς απέναντι στον Μπαχάολλα και ανθεκτικές προς τις πιέσεις της περσικής κυβέρνησης. Ο κυβερνήτης της Βαγδάτης, Ναμίγ-Πασά, είχε γράψει με ενθουσιασμό στην πρωτεύουσα σχετικά με το χαρακτήρα και την επιρροή του διακεκριμένου Πέρση εξόριστου. Ο Σουλτάνος Αμπντόλ-Αζίζ βρήκε τις αναφορές πολύ ενδιαφέρουσες διότι, παρόλο που ήταν

Χαλίφης των Σουννιτών Μουσουλμάνων, θεωρούσε τον εαυτό του έναν μυστικιστή αναζητητή. Εξίσου σημαντική, κατά έναν άλλον τρόπο, ήταν η αντίδραση του επικεφαλής υπουργού του, Αλή Πασά. Στον τελευταίο, ο οποίος ήταν ένας άξιος μελετητής της περσικής γλώσσας και λογοτεχνίας καθώς και ένας μελλοντικός εκσυγχρονιστής της τουρκικής διοίκησης, ο Μπαχάολλα φαινόταν μια εξαιρετικά συμπαθής μορφή. Ήταν, αναμφίβολα, αυτός ο συνδυασμός συμπάθειας και ενδιαφέροντος που οδήγησε την οθωμανική κυβέρνηση να καλέσει τον Μπαχάολλα στην πρωτεύουσα παρά να Τον στείλει σε ένα πιο απομακρυσμένο σημείο ή να Τον παραδώσει στις περσικές αρχές, καθώς την προέτρεπαν οι τελευταίοι.

69. Για το πλήρες κείμενο της αναφοράς του Αυστριακού πρέσβη, Count von Prokesch-Osten, σε μια επιστολή προς τον Comte de Gobineau, 10 Ιανουαρίου, 1886, βλ. Babi and Bahá'í Religions, σσ. 186-87.

70. Revelation, Τόμος 2, σ. 399.

71. Tablets, σ. 13.

72. Gleanings, σσ. 210-12.

73. Gleanings, σ. 252.

74. Gleanings, σ. 252.

75. Για μια περιγραφή αυτών των γεγονότων βλ. Revelation, Τόμος 3, ιδιαίτερα σσ. 296, 331.

76. Για μια περιγραφή αυτής της εμπειρίας βλ. God Passes By, σσ. 180-89.

77. Στα 1850 δύο Γερμανοί θρησκευτικοί αρχηγοί, Christoph Hoffmann και Georg David Hardegg, συνέπραξαν στην ανάπτυξη της "Κοινωνίας των Templers", αφιερωμένη στη δημιουργία παροικίας ή παροικιών στους Αγίους Τόπους οι οποίες θα προετοιμάζαν το δρόμο για το Χριστό κατά την επιστροφή Του. Φεύγοντας από τη Γερμανία στις 6 Αυγούστου, 1868, η ιδρυτική ομάδα έφτασε στη Χάιφα στις 30 Οκτωβρίου, 1868, δύο μήνες μετά την άφιξη του ίδιου του Μπαχάολλα.

78. Για μια περιγραφή των συμφορών που κατέπεσαν στην ευρωπαϊκή Τουρκία κατά το ρωσο-τουρκικό πόλεμο του 1877- 78 βλ. Addendum III στο King of Glory, σσ. 460-62.

79. Epistle, σ. 51.

80. Alistair Horne, The Fall of Paris (London: Macmillan, 1965), σ. 34.

81. Παρατίθεται από το Σόγι Εφέντι στο *The Promised Day Is Come* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1980), σσ. 32- 33.

82. Παρατίθεται στο *Promised Day*, σ. 37.

83. Παρατίθεται στο *Promised Day*, σ. 35.

84. Παρατίθεται από το Σόγι Εφέντι στο *Citadel of Faith: Messages to America 1947-1957* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1980), σσ. 18-19.

85. *Epistle*, σ. 14

86. Το Βιβλίο της Βεβαιότητας, σ. 10

87. Παρατίθεται στο "*The Promised Day...*", σ. 83.

88. Παρατίθεται στο "*The Promised Day...*", σ. 81.

89. *Epistle*, σ. 99.

90. Παρατίθεται στο "*The Promised Day...*", σσ. 110-11.

91. *Gleanings*, σ. 200.

92. Μικρή Επιλογή από τις Γραφές του Μπαχάολλα, σσ. 61-62

93. *Gleanings*, σ. 40.

94. *Gleanings*, σ. 215.

95. *Gleanings*, σ. 196.

96. *Tablets*, σ. 69.

97. *Tablets*, σσ. 165-67.

98. *Epistle*, σ. 11. Η φράση "Όχι με τη δική Μου θέληση" εμφανίζεται στην ίδια παράγραφο αμέσως πιο πάνω από το απόσπασμα που παρατίθεται.

99. Ο γιος του Μπαχάολλα, Μιρζά Μεχντί, ένας νέος είκοσι δύο ετών, πέθανε το 1870 μετά από ένα απροσδόκητο πέσιμο που προέκυψε από τις συνθήκες μέσα στις οποίες ήταν φυλακισμένη η οικογένεια.

100. *Gleanings*, σ. 91.

101. *God Passes By*, σσ. 94-96.

102. *World Order*, σ. 113.

103. *Gleanings*, σ. 228.

104. *Tablets*, σ.169.

105. Epistle, σσ. 11-12.

106. Παρόλο που η εντολή που έδωσε ο Αμπντόλ-Αζίζ για εξορία δεν ανακαλέστηκε ποτέ επίσημα, οι υπεύθυνες πολιτικές αρχές κατέληξαν να τη θεωρούν ασήμαντη και άκυρη. Συνεπώς, άφησαν να εννοηθεί ότι ο Μπαχάολλα μπορούσε να εγκατασταθεί έξω από τα τείχη της πόλης, αν το προτιμούσε.

107. Η κατοικία, η οποία είχε χτιστεί από έναν πλούσιο χριστιανό Ήραβα έμπορο της Άκκα, είχε εγκαταλειφτεί από εκείνον όταν άρχισε να εξαπλώνεται ένα ξέσπασμα χολέρας. Η ιδιοκτησία ενοικιάστηκε πρώτα και μερικά χρόνια μετά το θάνατο του Μπαχάολλα αγοράστηκε από την Μπαχά'ι κοινότητα. Ο τάφος του Μπαχάολλα βρίσκεται σε ένα Μουσουλμανικό στους κήπους του Μπαχτζί, και αποτελεί τώρα το κεντρικό σημείο προσκυνήματος για τον Μπαχά'ι κόσμο.

108. Για μια περίληψη αυτού του συνόλου των διδασκαλιών βλ. World Order, σσ. 143-57, και από το Σόγι Εφέντι το Principles of Bahá'í Administration (London: Bahá'í Publishing Trust, 1973). Μια πλήρως σχολιασμένη αγγλική μετάφραση του κεντρικού εγγράφου σ' αυτό το σύνολο των γραφών, το Kitáb-i-Aqdas ("Το Πλέον Ιερό Βιβλίο"), εκδίδεται για να συμπέσει με την εκατονταετηρίδα από το θάνατο του Μπαχάολλα, 1992.

109. Advent of Divine Justice, σ. 16.

110. Edward G. Browne, A Traveller's Narrative (New York: Bahá'í Publishing Committee, 1930), σσ. xxxix-xl.

A

Αβραάμ: ένας Απεσταλμένος του Θεού που έζησε στη Μέση Ανατολή περίπου 4000 χρόνια πριν.

Άγιοι Τόποι: δυτική Παλαιστίνη, τόπος που τιμάται από οπαδούς του Αβραάμ, Μωυσή, Ιησού Χριστού, Μωάμεθ και Μπαχάολλα.

Αδριανούπολη: πόλη στη σημερινή Ευρωπαϊκή Τουρκία.

Άγκρα: πόλη φυλακή της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας στο σημερινό Ισραήλ.

Αλή Πασά: πρωθυπουργός της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας κατά τη διάρκεια της εξουσίας του Μπαχάολλα στην Κωνσταντινούπολη.

Αλληγορία: η έκφραση, με το λόγο ή με εικόνα, ιδεών που δε γίνονται άμεσα αντιληπτές, που υπονοούνται.

Αμπντόλ-Μπαχά: ο μεγαλύτερος γιος του Μπαχάολλα.

Ανάδυση: η άνοδος από το βάθος στην επιφάνεια

Απεσταλμένοι ή Αποκαλύψεις ή Φανερώσεις του Θεού: οι Αγγελιοφόροι του Θεού που εμφανίζονται σε κάθε εποχή.

Αποστασία: εξέγερση κατά εξουσίας, άρνηση πίστης ή αποβολή ιερατικού σχήματος.

Απόφθεγμα: έγκυρη γνώμη που διατυπώνεται με λίγες λέξεις. Συνών. γνωμικό, ρητό

Ασπάζομαι: αγκαλιάζω, φιλώ, παραδέχομαι, συμμαρζίζομαι

B

Βαγδάτη: πρωτεύουσα του Ιράκ.

Βερολίνο: πρωτεύουσα της Γερμανίας.

Βικτώρια: (1819-1901) βασίλισσα του Ηνωμένου Βασιλείου της Μ. Βρετανίας και Ιρλανδίας από το 1837 μέχρι το θάνατό της.

Βούδας: σημαίνει "Φωτισμένος". Αναφέρεται στον Γκαουτάμα Βούδα που ίδρυσε το Βουδισμό τον 5^ο π.Χ. αιώνα.

Γ

Γαλλο-Πρωσικός πόλεμος: ο πόλεμος ανάμεσα στη Γαλλία και το μόλις ανερχόμενο Γερμανικό κράτος, το 1870 που είχε σαν αποτέλεσμα την ανατροπή του Αυτοκράτορα Ναπολέοντα Γ'.

Γκομπινό: (Gobineau, Comte de) διάσημος Γάλλος ιστορικός του 19ου αιώνα.

Γουλιέλμος Α': βασιλιάς της Πρωσίας 1861-88, Γερμανός Αυτοκράτορας 1871-88.

Δ

Δόγμα: αξίωμα, αρχή, αυθεντική κρίση σε θέμα θρησκευτικής πίστης που δεν επιδέχεται αμφισβήτηση.

Ζ

Ζωροάστρης ή Ζαρατούστρας: Απεσταλμένος του Θεού από την Περσία που έζησε τον 7^ο αι. π.Χ.

Η

Ήλιος της Αλήθειας: τίτλος για το Θεό.

Ημέρα του Θεού: ο θρησκευτικός κύκλος που εγκαινιάζει κάθε Απεσταλμένος του Θεού. Ειδικότερα η περίοδος που εγκαινιάστηκε από τον Μπαχάολλα.

Ι

Ινδουισμός: θρησκευτική Πίστη που ιδρύθηκε στην Ινδία.

Ιουδαϊσμός: η θρησκεία του Μωυσή.

Ιράκ: επαρχία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, μέχρι τον Α' παγκόσμιο πόλεμο.

Κ

Κάρμηλος Όρος: το όρος στη Χάϊφα του Ισραήλ, στο οποίο αναφέρθηκε ο Ησαΐας ως το "όρος του Κυρίου"

Κλήρος: το σύνολο των ιερομένων.

Κουρδιστάν: η περιοχή που περιλαμβάνει μέρη απο τα βόρεια και τα δυτικά του Ιράκ, μέρος της νοτιανατολικής Τουρκίας, και το βορειοανατολικό τμήμα της Συρίας.

Μ

Μαζραέ: το όνομα της κατοικίας βόρεια της Άκκα στην οποία μεταφέρθηκε ο Μπαχάολλα από τη φυλακή Του στην Άκκα, μέχρι να εγκατασταθεί στο Μπαχτζί.

Μεσσιανικός, Μεσσιανισμός: η πίστη σε μελλοντικό ερχομό κάποιου μεσσία.

Millerites: μια ομάδα Χριστιανών που προσδοκούσε την επιστροφή του Χριστού το 1844.

Μπαμπί: η θρησκεία και οι οπαδοί του Μπαμπ

Μπερναρντ Σάρα (Sarah Bernhardt): διάσημη ηθοποιός του 19ου αιώνα

Μουσής: Απεσταλμένος του Θεού. Γεννήθηκε στην Αίγυπτο το 1250 π.Χ.

Ο

Οθωμανική Αυτοκρατορία: η Αυτοκρατορία που ίδρυσαν οι απόγονοι του Οσμάν του Α'.

Π

Πασάς: τίτλος ανώτερου Τούρκου αξιωματούχου.

Ποικιλομορφία: που έχει ή παρουσιάζει ποικίλες μορφές.
Ενότητα με ποικιλομορφία: κατάσταση στην οποία υπάρχουν ποικίλα στοιχεία μαζί χωρίς να αποκλείει ή να αντικρούει το ένα το άλλο.

Ρ

Ρενάν Ερνέστος (Ernest Renan): (1823-1892) Γάλλος φιλόσοφος και ιστοριογράφος.

Σ

Σιράζ: πόλη της Περσίας που είδε την έναρξη της Μπαμπί εποχής με τη δήλωση του Μπαμπ.

Σουλτάνος: Ηγεμόνας σε Μουσουλμανικό κράτος.

Συνθήκη: η συμφωνία που γίνεται από κάθε Απεσταλμένο με τους ανθρώπους με την οποία τους ζητά να αποδεχτούν και να ακολουθήσουν την ερχόμενη Αποκάλυψη του Θεού.

Τ

Τεχεράνη: πρωτεύουσα του Ιράν.

Τόινμπι Τζονολντ (Arnold Toynbee): (1889-1975) Αγγλος ιστορικός και φιλόσοφος της ιστορίας.

Τολστόι Λέων (Leo Tolstoy): (1828-1910) μεγάλος Ρώσος συγγραφέας, κοινωνιολόγος και φιλόσοφος.